

Incipit visiones tondali militis. put eas quida
monach' deuot' ex ore ei' audiuit. atq' ad ista'cia noue marcy
cuida abbasse. co'scripfit. Describit' at' p'mo
insula. et regio vñ idē tondali' ortu' duxit.

Iberia. e' Insula in extremis
ma'is occidēta'lis tendēs a pte
australi ad aquilonarem
plaga. Flumibz et stagmis
ornata. nemoribz atq' arbo-
ribz fructiferis. copiosa. lacte ac melle
papua. piscaturis ac venatoibz fetida.
Vinetis quidē careb. vino tñ habūdāe.
Mūda a serpētibz. ramis. buffoibz atq'
oī gñe venenatoz. Ita ut si ab inde lig'
at cornua aut corrigias. Deferat' in
alias regiones. venena p h' repelli possit. ^{fau puluēs}
In hac insula plures comorant' religiosi
vtriusq' sexus. diu'soz qz ordinū. Habita-
tores vñ sui. animi pbitate atq' armor
pollent stremitate. A pte aut' astrali
angliā alonge respicit. porro. schotiam
et britaniā habet. a pte oriēta'li a sep-
tentrionali vero plaga. latmos. et orka-
dmos. I' yspaniā vñ directe in oppōito a
v'sus austrālē plaga. Sūt in hac insula
xxxiii. ciuitates. cathedrales. int' quas
archimacum et casalētia sūt ciuitates metro

politane archiep̄ali hōre fulgētes. atz cetis
mag^{is} p̄dare. Quaz^{is} p̄ma scz archimacū
p̄matū tenet ī hyberniā. vsus aq̄lonē.
altera vō scz casalecia. p̄ncipalis. ē a latē
australi. ī eadē īnsula. Et ~~ex~~ hac. aut
ciuitate casalecia. illustris miles tondal^{is}
nobile fertur traxisse originē. circa quē
diuina clemēcia q̄lit ad edificacōz ~~fuor~~ fide
liū. sit onsa. cūctis legentibz patebit euidenter.

De sbitanea morte isti⁹ tondali

Hic itaqz tondalus. erat etate florid⁹
genē nobil^{is} vultu iocūd⁹. venustus
aspirū. In delicijs enutritus. accuratus
hītu. magnāitate aīosus. Erat. in rebz
militie. p̄cellēt^{is} instructus. affabilis. io
cūd⁹ graciosus. Protholor quo mag^{is}
in corpis fortitudie ac pulchritudie. fīsus
est. eo. min⁹ de aīe sue salute gerebat cu
ra. Nempe ut p̄ea michi cū gemitu dice
solebat. sibi graue erat ~~enā~~ audire. si qn
aliq̄s illi qd^{is} ad salute aīe p̄tiebat dice
volebat. Etiam negligebat. Paupes
xpi. nec vidē poterat. Porro facultates
suas qbz sufficēt^{is} p̄ditus erat p vana
glā. et mī. lenones. et lūpores. idulit sp
gebat. p̄t qd^{is} a ~~deo~~ p̄re mīaz. q nō vōt
morte p̄coris. s vt magis cōūtat^{is} et vniat
corruptus est atqz p̄cussus s nō delictus.

Na sicut multi ex ciuitate kasalena tes-
 tificati st. ibitance p.ussus. Iacuit mortu-
 tribus diebus. quo tpe cu amantudine et
 dolore p.iaz sustinebat p. p.ais. q. p.uis
 cu delatode ppetizabat. Vita q.ipe sua et
 coufatio qua postea gerebat. testabat.
 qd m illoz triu diez tpe vidiss. et susti-
 nuisset. ~~agulta em~~ Ad loca em penaz aia e
 pducta e. vbi no solu vidit magnitudiez
 et multiplice diuinitate tormetoz. veru
 et sustine et eoz qlitate. expiri coacta e.
Pet. vob oncosu ad augmetum deuotiois. or. vze
 dme et modu. ta penaz q. alioz q. vidit
 sicut audiuit ab ore eius. ~~et~~ coscribe. put
 caritas vza hoc ipm fieri a nob. expetunt
Igit. tondalo iste miles pclar. i diebz
 suis multos habebat amicos. Int quos ~~et~~ et sonos
 vnus debebat sibi pecunia et p.riu triu
 equoz. quos forte ille a se emerat. Quo-
 lute. g. diebz cu tps incipet adesse. quo
 ille tondalo qd. debebat p.riu. solue. debet.
 p.irit tondalus. ad illu. Qui recepit eu
 cu honore. ac magnifice tribz diebz tractat.
 quibz euolut. cepit tondalus loqui de pe-
 cunia sua. debitumq. i. posce. ~~et~~ ut audiuit
 cu ille diceret pecunia. n. d. se h. p.ata
 grauit. ~~em~~. iracundia turbatus. ad r.ede-
 du se p.avit. Debitor vero eius. rogauit
 eu. ut salte secu comed. dignaret. p.riusq.

discedet. Qui licet turbatus acceperat in dep-
canti. posuitque se ad mensam cibum sumpturus.
Et ecce manus domini super eum. Nam manum suam
quam ad cibum extenderat. nullomodo va-
lebat ad os levare. cepitque horrifere. damna-
re dolabrum suum quod apud se posuerat tra-
didit uxori socii sui. dicens accipe et rono-
de apud quod ecce instant moriturus sum. Quo
dicto paulatim nutans cecidit. quia mortuus.
Omnia signa que in defunctis appere solent
in eo erat ut certissime mortuus ab omnibus
credetur. Expalluit frons. et membra decedebant.
Oculi erant nihil videntes. Nasus freb factus
erat acutus. Mentum decedit. totumque corpus
in rigidum factum est. Concurrebant familia.
~~abus~~ mensa sublata est. ululabant famuli
eius armigeri. hospes domus domus lugebat.
Aduenit clerus. campane pulsabant. ac-
currebant vinuisti. Mirabantur populi. totaque ci-
uitas tristabat. de subita morte tam probi
milite. Et quid propter alium? A decima hora
ferie. quante ante meridiem. usque ad eandem horam
septis sabbi iacuit mortuus. Et non poterat
aliquid vite signum meo deprehendi. excepto
pulsio calore. que erat in eo eius sinistro latere
propter que. a sepultura dilatus est. Cum ergo sabbo
immediate sequenti clerus cum populo. ad sepelien-
dum eum conuisset. re ecce que defunctus fuerat

r̄supto spū r̄spuac̄ cepit. atq; anhelitū de-
 bilit̄. trahē se p̄ vnā hōrā. Quo viso mira-
 ti s̄t vniūsi. Quidā at̄ dixerūt. Rōne hic
 ē sp̄s vadens. et rediens. Rōne h̄ ē q' mortu⁹
 fuerat et reuixit. Dū aut̄. ocl̄os suos
 infirmos h̄it atq; inde r̄uolūet. mērogaue-
 rūt. an vellet corpus dñi r̄ape. Ille r̄o amuit
 ut ad se afferet̄. illud. Cūq; cōtat⁹ fuiss̄
 et om̄i ablucōis sup̄siss̄. cepit deo gr̄as
 r̄ferre. Et in laude dei gr̄upes. dicere. O
 p̄ssic̄ deus maior ē m̄sēdia tua q̄miquitas
 mea. licet sit ip̄a maxia. Q̄ntas oñdisti
 m̄hi tribulacōes multas et malas et cō-
 ūsus diuifitasti me et de abissis t̄re iterū
 reduxisti me. Q' h̄. mutat⁹ i melius. ce-
 pit facultates suas paupib; erogāe. q̄p̄e-
 pitq; ut signaret̄ vestimēta sua salutifero
 s̄c̄e crucis signo. Et q' p̄stina vitā desēt
 deuouit. ac dem̄ que viderat. et q' passus
 fuerat nobis enarrauit in hūc modū.

Quo dem̄ ueruerūt ad rapid̄. aiām ē' tū morēt⁹.

Q̄ n̄ aiā me a corp̄e sepabat. cepit
 n̄ minū horrēt̄ tristari. nesciens quo
 se vertēt̄ auid quid eēt actura. videbat em̄
 se exules atq; desolatā. ac oī auxilio desti-
 tā. p̄ccis̄mūabilib; grauata. nec exstebat. q'
 cōsolaret⁹. Cūq; h̄. m̄seiabil' aiā mea. oī
 solacio priuata. p̄ p̄cā sua. iestibiabili

pauore et angustia cōstringet^r. ad corp⁹
redire voluit. s̄ mtrac̄ nō ~~posuit~~ potuit
fugē. voluit. s̄ quo fuget ignorauit. sicq³
vacillās. anxietate itolerabili. nullā hēbit
fiduciā. nisi solū de dei mīa. oīa saluāt.
Et cū gemens et flens. anxie huc atq³ illē
cūspicit. tū ecce. ad se irruē p̄cipitat.
inuābilem demonū cateruas cōspicit. qui
p̄ mimia mltitudinē. nō solū domū. et q³
circa erāt loca. s̄ etiā. ciuitas. ciuitatis
plateas. et vicos. viasq³ vniūsas. q̄ pul
uis de t̄ra cōsurgēs implebāt. **E**t cū crū
dedissent miseriam aīaz^m terroribz et minis
eā impetebāt dicentes. **C**antem⁹ aīe hui⁹
infelici. carmen mort^{is} sicut. digna ē audire
qm̄ etne dāpnatois est filia. et abus iū⁹
q³ nō extinguet^r. amica. tenebray⁹ et imita
luc^{is}. **H**ec cū dicent. cōiū⁹ ad eā. frendebāt
dentibz iⁿ eā. et cū furore infelices iūpāz
ungulis suis nigrimis teneras e⁹ genas
trudelit^r. ~~et~~ discerpserūt. clamātes. **R**espice
infelix. **H**ic est p̄plus quē p̄elegisti. cū q³
ardebis iⁿ p̄fundo iūm. nutrit^r schadaloz⁹
amatrix discordie. **U**t quid em̄. iā nō ~~te~~
~~extollis~~ es supba. et adulteīa. et form
cacōes solitas. nō cōmittis. **U**bi nūc ~~vā~~
pompa sc̄ris. et van⁹ hōrtiuis. **U**bi ris⁹
dissolut⁹ et vana leticia. **U**bi fortitudo

tua qua multū cōminari cōsueueras.
 Cur Iā nō annis odis. teris pede. digito
 loqueris. et p̄uo corde machinari malū.
 sicut facē solebas. Ad hec et hys filia
 sup̄modū trita p̄auebat. misera aīa mea
 nec poterat nisi gemere ^{p̄} dolore et angus-
 tia q̄ p̄mebat. prestolas dāpnatorū suā
 et iudiciū mortis etne quod illi m̄stater
 demōēs affuturū cōminabat. Sed deus
 qui nō vult mortē p̄atoris. et ad solū que
 ptinet vite medicinas p̄ mortē cōferre
 oīps et misericors dñs. q̄ suo occulto
 iudicio cūcta bñ et optime ordinat ac dispēsat
 sp̄at. ip̄e etiā h̄t eam. h̄at q̄ qñ voluit
 a suis p̄leuare tribulacōibz nō ē de-
 dignatus.

De anglo q̄ venit ī adiutoriū aīe

Itaqz p̄ius dñs. angelū suū m̄sit. aīe huic mee
 mē angustias p̄ dephēse. In adiutoriū et r̄le-
 uamen. cuius ope atqz solacō. a dēmonū p̄ssu-
 ris. liberata. ad spem salutis est erecta. Et cū
 eū angelū alōge veniēte. cōspicet q̄ stella
 plucida. o auxiliū p̄t̄cōsilii salutis spe mēte
 cōcepta p̄stolabat. Cūqz ad angelū ip̄i aīe
 iā app̄iasset. salutauit eād. officiose sat̄ vocas
 eā. p̄ nomē suū. ac dices. Salue tondale.
 et quid nā h̄ agis. Ad Vides miserabilis aīa
 iuuenē pulcherrimū. Erat enī speciosus forma

forma prefilijs homin. audiesq; se ab eo
vocali pppu nome. cu genuit et tremore
pit et exultat. in h' vba prorupit. **A**h Heu
inquirens dñe pater dolores infm atūderit
me. pccupauerit me laquei mortis. **V**ndit
angelus. **N**odo. appellas me dñm et pñz
que cu sp tecu hñs in vita tua. tali noie
nec dignu iudicabas. **A**d qd aia. **D**ñe inqt
qn te vidi aut aliqn tua dulcissiaz voce
audiui. **V**ndit illi angelus. **D**equebar te
quotuq; ibas. tecuq; era ab inicio natiuitat
tue. sp ad meliora psuades et cōsilu meū
facere nolui. **H**ec dices angel⁹ extendit
manu sua vnuq; demone ~~ex~~ ex oib; demo
stris q' aie huic cetis infestior exstebat
~~aut~~. **E**n inqt. hic est. ille cui⁹ psuasiones
seq' cōsueuas. et meū cōsilu penitus negligē
bas. **Q**uia pius iudiciū suū p mscitōr
diā tempat. mīa eius licet sis idigna a te nō
deficiet. **T**antū esto secura. et gaude. qz
modicu sustinebis p de multis tormētis. q
pati debueras nisi mīa dei ~~te~~ te liberaff
Et nūc sequere me. et attende diligēter
q' ostendit tibi. qz ad corpus tuū rueris
es. **T**ūc aia corpus suū relinques. ad angelū
accessit. eidē apprimādo eo q' **D**ex pñcia demo
nū eā tētiū. sup ^{magis} ~~et~~ pauida timore cōstringet.
At vero vt hec ab angelo audierit. similq;
^{demones}

videntes aiam a sua e maibz suis crepta. nec
 posse se illi mala oia q̄ cominati fuerat infre.
 In iuria creatoris stultissime ausi prupetes vo-
 ce ad fidea tollut. clamantes ac dicetes. **O**
 qm̄ iustus et crudelis deus minis existit. Na
 quetūqz voluit ruocat ad vita. nō nec sicut
 gmisit. vnicaūqz reddit. scdm̄ qd̄ meruit. **Sal-**
 uat eos qui nō sūt saluadi. et cōdempnat
 q̄ nō sūt gdepnadi. **N**ec tū fuisse votiferati
 ira et pturbacōe r̄pleti. semivice. invadentes
 plagis. et prussioibz. tormētisqz qbz poterat
 alterutru affligebat. **S**icqz tū ingeti sp̄z
 strepitu. et vultatu tristes r̄cesserūt. into-
 lerabile p̄ se fetore reliquētes. **C**ūqz illi talr̄
 r̄cessisset. cepit angelus. ambulāc. ac dicē ad
 aiam. **S**equere me. **A**d quē aia ait. **N**eu dñe
 si tu p̄cedis. veniet dēones. a retro. et capiet
 me. ac secū p̄trahet ad etnū ignē. **C**ui angl̄s
 r̄ndit. **N**oli timē qz plēs nobiscū sūt q̄ tū eis
Si deus p̄ nob̄. q̄s cōtra. nos. **C**adet em̄ alate
 tuo mille. et decē milia a dextris tuis ad te
 aut nō appm̄q̄būt. **D**erūptū odīs tuis cōside-
 rabis et retribucōz p̄ccōz videbis. **E**t sicut duri
 pauca de plibz tormētis. q̄ meruisti sustieb̄.

Et tū angl̄s **De p̄mo gñe penarū**
 hec dixiss̄ cepit p̄t̄ iter a m̄positū
 ambulāc. āgelo p̄cedente et aia. s̄bsequēte.
 Cūqz diutius ambulassent. neqz lumē alqd̄.

p̄t angeli clauitate viderent. venerunt tande ad
 quādam vallem tenebrosā et optā mortis caligie
Erat vall' h' p̄fudiffia. et ignit' carbonibz r̄ple
 ta. habens optulū ferreū ignitū. qd' videbat
 here sex tubitoz' sp̄ssitudiez. cui' ardor ex mto
 lerabilis. carbonū s̄bt' ardeatū calore excedebat.
 porro fetor inde exalans. oem supabat penā.
 quā aīa. vs̄ ad h' tps̄ sustinuerat. **V**idit aīa
Et ecce multitudo infeliciū aīaz' venit. cades
 sup̄ optulū illud ignitū. sup̄ quo q̄i ciniū i f̄re
 orio cōfrigebat'. Donet penitus h' velut es li
 quescent. **E**t qd' hys ḡuius ~~erat~~ p̄mebat' p
 oem optulū si q̄o torrebāt'. ~~et~~ atz illud violent
 rogebat'. sicut solet cera liq̄facta exprimi et co
 lari p̄ p̄amū. **D**em in carbonēs cadetes. q̄ s̄bt'
 erat' decedentes inouabāt'. ad penas. **H**orrore
 igit' ex visioe. horz tormētoz'. cōtussa aīa dñt
 ad anglm. **O**bscuro dñe mī. **Q**uidnā mali ges
 serūt. dñi uiuent q' ad tā graues cruciatus
 adiudicati s̄t. **A**ndit agls. **H**u f̄t patrisade
 et matricide. et fr̄icide. **E**t hec ē prima pena
 eoz' q' vl' talia iā cōmiserūt. vl' ad h' mōi cōfessu
 dederūt. ~~aut~~ aut conatu adhibuerūt. et nō exert
 penitētiā. **P**osthēc ducet' ad maiora tormēta
 q' adhuc visura es. **I**nc aīa. interrogauit agls
 dñes. **Q**uādo dñe. huiusmodi penas. ego silr susti
 nebo. **A**it agls. **M**eristi quide. has penas
 sustine. s̄ nūc eas nō sustiebis. **Q**uia. et si p̄ez
 aut m̄rem a' fr̄es. h̄cos. ~~in~~ nō occidisti. tñ hōi
 tidij reatu nō caues. s̄ de h' nō fiet t' nūc r̄tri

penetire

buto. Verū qñ ad corpus rusa fuis. tunc ne
tales penas vl' et maiores ~~no~~ merearis. Et tū
h' dixisset angulus. cepit hortari aīas ad psequē
iter dicens Veni. eam q' ad grandis nobis
via restat. **De sedō genē penarū.**

Sic q' p'cesserūt p'it. et donec veniret ad
quēdam montē. enormis magnitudinis. et ^{una tm}
horribili solitudinē vastissimū. Et erat p' ar
tissima semita p' montē illū. ~~in cuius~~ Et iuxta
semitā illā. i' uno latē. erat ignis sulphureus
et tenebrosus. ex q' feto. itolerabit ascendebat
Et i' alio latē. nix congelata. et lapides gradi
narij. frigusq' itolerabile. Erat aut' mōb ille
plen' demoibz. ex utroq' latē seite. ~~parati~~ qui
parati erāt. p' rāpe aīas volētes semitā illā
transire. Ita q' transitus liber nō eet p' illud
Habebat vō demones vnicinos ~~furos~~ et tridentes
ferreos ignitos. acutissimos. ~~q' eo~~ quibz aīas
p' semitā illā g'dietes ad penas trahēbat. q's
tū diutius i' igne sulphureo cruciass. trāffixē
erūt eas. tridentibz ignitis. p'icerūtq' eas vltra
semitā. i' nūc et grandinē. ac deinde iterū
eas ~~p'icerūt~~ i' ignē. Hec tū aīa videret
paucos ac tremēs dixit ad anglm q' p'cedebat
Heu. dñe deus. Quō potero euadē. tū videā
me i' p'iculis tātis cōstitutā. Ad quā angls rñd
beigne dices. Noli tiere. s' esto secūa et seqre
me. Et tū audiss aīa confortā ē et seqbat eū.
Quq' aliquē tūlū **De terna pena**
processisset venerūt ad vallē quādā
pfudissimā. et fetida ac tenebrosā. nec poterat

aia. ibi aliqd visu disthe. ppter densitate tenebrarum
Audiuit tñ ut sibi videbat. qñ sonituriui. sū
flumij. sulfurei pcurrerent. ī valle illa. s et cla-
more ac ululatu. aiaz q ibi pumebat. Porro
de sulphure. ascedebat fetor intolerabil. q' exce-
debat oem pena. quā aia. unq' an viderat.
Frat aut tabula gracil. ī ~~monte~~ modū ponti
si' valle. extensa ab uno monte. ad aliū. longitu-
dine hñs. mille passuū. et lati^{ne} un⁹ pedis.
Nec poterat aliq's. pontē istū tñsire nisi iustus ē
et grñs de mō elioz. Vidit aut a plures aias
de hō ponte. ī sibi iacētē vallē glabi. nec potat
aliq' ~~ab~~ secure tñsire. q't aiam cui dā p'sbū
pigrimi. q' aduta eāt flauina. ut solet pigrimi
p mudū abulātes. et hēbat ramū palme ī
manu sua. et tato securius p'cūct' alijs tñsi-
bat p pontē qnto ī hō sclo strictius. vixerat
Ut g^o aia vidit. et considerauit. lōgissimū ac
strictissimū pontē istū. et cognoscet. q' sibi
etna dāpnatō p'pata eēt. Ingeniosus quī dixit ad
angelū q' eā ducebat. **N**eu m' miserie. Quis
me liberabit de utinē mortē hui⁹. Tūc angl's
intues ī eā hylari vultu rñdit. **N**oli timē. Ab
hō em pōte ad pñs liberaberis. s aliū postmo-
dū tñsire te oportebit. **S**itq' p'cedēs angelus
ac aiam sustentās. pduxit eā libē p pontē
illū. **A**c denī cū paululū p'cesset. cepit aia
qñ iā aligntulū secuta ītrogaē angelū ac dūc

Obsecro dñe mi sitibi placet ut dicas m' qbus
h' tormēta q' iā vidim' pata sūt. Et quid co-
miserūt mali q' ~~est~~ tales penas sustinet. Rñd'
angls et dixit. Vall' h' horribil' quā vidisti
locus ē supboz. et mons ille fetens ex sulfure
pena est proditor. Et dixit ad eā. Venu. et
dura te ad rliq' tormēta q' ad mltō maiora
restant. **De quarta pena**

Pergebat g' p'it' āgelo p'cedente. p' ~~4~~ via
quādā longissimā et tortuosā atq' obli-
qua. q' via ~~mo~~ multū difficil' erat ad ābulāq'
p' suā aspitate. Et cū dui ambulasset ~~venit~~
cū multo labore. p' tenebrofā hāc viā. tadē
oculos aīa eleuās. vidit nō lōge. ante se. stare
bestiā īcredibilis magnitudis. q' asp'cū sup'
modū trībilis appebat. Videbat' h' bestia aut
ctos mōtes q's aīa an' viderat. p' sui magnitu-
dinē excedē. Hēbat oculos q' mōtes igneos ī ca-
pite suo. et os ei' erat aptū. ac late diffusū
patū sp' ad deuorād. Ad' ut f' aīe videbatur
bene poterat. ī se rīpe. decē mīlia viroz arma-
toz. In. h' hui' bestie ore. duo gygātes. sta-
re visi sūt. Quoz' vnus. stabat īuer' sus. hñs
caput. īferius dep'ssū. si' īfiores dētes. et pedes
fursū erectos v's ad s'iores dētes. Alt' vō sta-
bat rectus. s'z cū pedibz si' īfiores dētes. et
capite tāges dētes supiores. Erāt' ambo sic
q' due colūpne erecte ī ore bestie. diu idēt' os

eius egreditur in tres portas. Egrediebatur autem
flamma ignis inextinguibilis de ~~bestie~~ ore bestie
que se diuidebat in tres partes secundum tres portas
quas dicti duo greges faciebant sic stante iore
eius. Compellebantur et dominatores ante atque cum
amara necessitate urgebantur contra flamas atque iores
et in ventre bestie. Sed et fetor pessimus simul cum
flama de ore bestie exalabat. Clamor quoque
et miserabilis ululatus eorum qui intus cruciabantur
foras resultabat. Nec mirum quod ibi erant multa
milia hominum et mulierum qui ibi tormentis afflige-
bantur. Erant autem mirabilis malignorum spirituum multa
foris ante os bestie. Qui impingebant animas iores
et in ventre bestie cum fustibus et furtis et
istiusmodi aliisque casibus plagis multis afflicti. Cum ergo videret
homo omnia prefata anima tondoli. Timore et anxietate
minima pene deficiens ait ad angelum ductorem
suum. Heu heu domine. Si cognoscas ea que ego habeo
video quare appropinquas illuc. Tunc angelus respondens
dixit illi. Oportet nos his appropinquare tormentis
alioquin non possumus iter nostrum debite exple. Neque
enim aliquis potest ~~in~~ istiusmodi subfugere tor-
menta. insitit de electis. Nam et bestia quam ter-
ris acheron appellat. toto ore auaros ac
tenaces absorbens. Hec est enim bestia de qua scrip-
tum est. Absorbebit fluvium et non morietur mirabitur
et habet fiduciam quod iordanus influat in os eius.
Viri autem illi quos inter dentes eius stare vides

hi fuerunt gigantes in diebus suis. Qui in temporibus
 suis et in lege sua. non sunt inveniuntur ~~fideles~~ tamen fide-
 les sicut erant. Et et nomina eorum nosti quia unus
 dictus est fergutius. alius coriallus. Et anima
 habens audiens. Nichil dolor magis misereor ~~eius~~ quod
 dicitur. Quia fideles erant in lege sua. quare ergo
 dominus eos ad ista iudicavit tormenta sustinenda.
 Respondit angelus. Licet habes tormenta quae vides
 magna si vis. tamen multo his maiora videbis
 quando ad corpus tuum reuertaris. Hec cum dixisset
 angelus. accessit prius ad bestiam. et anima licet
 minute sequebatur eum. Cum vero periret stare ante
 bestiam. ecce repente angelus ab oculis
 aie disparuit. subtraxit se. sicut miserabilis anima
 sola stetit exposita demonibus ad cruciandum
 omni solacio denudata. Itaque demones videntes
 animam eam derelictam. protinus veluti famula de
 terra insurgens. ~~et ea~~ ~~irruentes~~ irruentes. contumeliter
 eam ac velut canes rabidi. dilacerantes eam traxerunt
 secum in os et in ventrem bestie. Que autem ibi tor- et alia
 menta sustinuerit. et et si ipse tondolus per lignum
 postmodum non manifestasset. ~~pallor~~ ex pallore
 tamen vultus sui. et moris ac vite commutatione. quibus
 sapiens facile considerare possit. Et quid bre-
 uitati studet omnia quae ipsa anima tondoli vidit et
 cum se expta est scribere non possumus. Ne tamen materia
 tam utile quam negligentia meam infringere videam aut
 inutile reddere de pluribus ^{saltem} pauca habere conscribere. non omittam.

Igitur in vtero bestie constituta. sustinuit ibi. Ca-
nū fureū ferocitate. leonūq; ac serpentū atq;
aliq; innumerabiliū bestiaz. ~~furore~~ se dilaniatū
furore. demonū percussiones. ardore ignis. aspi-
te frigoris. fetore sulphuris. odore obtenebratoz
effusione lacmaz. stridore dēū. aliozq; inua-
biliū tormentoz afflictōes. Et h' atq; hys filia
incessat' sustinet. qd poterat misera facē. nisi
seipsam accusare de peccatis suis. propriasq; genas
p' dolore lacerare. Sed cū proprias culpas p' qd
sit torqbat' tādē agnosceret. etnāq; dampnatōē
quā meruerat. an oculos cernēt. ecce subito se
inuenit erepta. atq; ex bestie vterē posita. quō
vero a' q'lit agnorabat. Et cū. dui languida
p' tormentā q' sustinuerat. iaceret. ecce subito
oculos aperies. vidit angelū ductorē suū. ante
se stantē. Vñ nōmodicū letificata. ait ad
eū. Omnia spes mea. et gaudiū meū. qui
michi p' merita mea. a deo es concessus. O
lume oclorū ^{meorū} et baculus mei languoris atq; in-
ferie. q're voluisti. ane misera sic desere. Qd
ego infelix r'tribua dno q' oib; q' r'tribuit michi.
Et si aliud boni michi. vniq; n' impediss'
p' h' solū. q' te m' in occū. et adiutorū mitte-
dignus est. quā grāz actōē illi digne r'dde-
possem. h' cū illa. dixisset. r'ndit angelus et ait
illi. Quia locuta es. ita est. Nempe. maior
ē misericordia dei q' quis ~~iniquitas~~ ^{iniquitas} tua. Reddet ^{quidem} vniq;
iniquitas

scdm opa sua. s. tn. quolibz ex fine suo iudicab^t
 id scdm qd rptus fuit imorte sua. si bonus
 siue mal⁹. **Et** qd sicut antea su locut⁹. qn
 ad pstinā vitā suis rusa. attēde tibi diligētissie
 ne ~~in~~ pmearis. rduci denuo. ad cuiusmodi
 penas. **Et** cū h^c dixiss⁹ angel⁹. hortatus est
 aiām vt se seqret⁹ dices. Surge. cam⁹ ad rli
 qua q rstant tormēta. **De quita pena.**

Surgens g^o nitebat⁹ eū sequi si poss⁹. s.
 nō p lassitudie et debilitate ex tor⁹. **et ita**
 met⁹ qb⁹ afflicta fuat. nullomodo potuit.

Tetigit g^o eā angelus dñi. atz sanauit. sicqz
 hylarit⁹ surgēs. cū agilitate seqba⁹ pceūtem.
 Cūqz diutius ambulasset. venerūt. ad quēdā
 puteū maximū. et t^ribile. plenū. turbatoe
 et strepitu. clamaciū. et vlulaciū p dolore
 Cūqz fum⁹ sursum ascēdes. totū⁹ aerē. obnu
 bilas celū videri nō sinebat. **Erat** i puteo
 multitudo bestiaz rugientiū. et ppataz ad escā.
 cupientiū aliud meli⁹ ~~et~~ q^o aiās absorbere

Nec st⁹ bestie de q^o septū ē. **Ne** fēdas bestiis
 aiām ~~et~~ confitēte tibi. et aiās paupm
 tuoz ne obliuiscaris in finē. **Porro** sup
 puteū. porrectus quidā pons videbat⁹. longi
 duaz leuaz. et latitudis vni⁹ palme. **Erat**
 enī pons iste longior. et gracilior. siue an
 gustior illo de q^o supdictū est. **Erat** qz pons
 iste mferratus. arcutissib⁹ clauis. ita vt null⁹
 eū ptransie posset abs⁹ mferabili suoz pedū

vulneratōe et laceratōe. Omne vō bestie ī puteo
erātes ad pontem mhrabāt. ad rapiedā estam
Ut scilicet aliq̄ aīa p̄ pontē trāsire nō p̄uales cadet
in puteū p̄p̄otm̄ eā raperet et deuorarent
Erāt aut̄ bestie p̄maxie. turriū enormitati
equipollentes. Ore ignē spuātes. ita vt bullie
puteū vidēt. Ecce aut̄. viderūt quādā aīam
in ponte. p̄ pauore et miseriā anxiēte gemētē
seq̄ metipam de p̄cis suis accusantē. fasce gar-
bazz dorso onerata. compelli transire p̄ pontē
Que licet multo angeret̄ dolore q̄ pedes eius
clauoz ponti īfixoz a laceraret̄ aculeis ampli-
t̄ anxiētiā timore cadedi ī s̄biacētē puteum
bulientē vbi ora bestiaz ignē spuācia. ad se
deuorad̄ apta tenebat. Videns Itaq̄ aīa ton-
doli. dicte aīe. p̄icula et miseriā. ait ad angē
ductore. suū. Dñe. si placuit tibi. scire libeter.
q̄re aīa ista tali guata onē compellit̄ sic pontē
transire. et quibusnā aīabz ī hęc pene et afflictōes
sūt p̄pate. ~~Indit angelus. Tormēta hęc. Hoc~~
genus tormētoz. tibi tūc p̄ silibz. nōstas. specia-
lit̄ p̄patū. Qui s̄z furtū cōmittē. siue ī magis
siue ī p̄uis. nō p̄supfert. Sed nō. eā hās susti-
nent p̄nas. q̄ ī p̄uis. et q̄ ī magis fures fci sūt
nisi forte id qd̄ s̄ furto p̄stulerūt. licet p̄uū sūt
de loco sacro abstulerūt. aut. ēte ipm̄ fuit sacruū
qd̄ abstulerūt. ~~et~~ sacrilegiū reatu obnoxii efficiūt
Et speciahit̄ q̄ talia cōmittūt. ~~et~~ erātes ī habi-
tu religioso. nisi p̄ penitēciā satisfecerūt ad ma-

et iores et igniores penas iudicabunt. **I**ter dixit
 angelus. **F**estine. qm̄ oportet et nos p̄ istū
 pontē transire. **A**d hec v̄ba tremefacta aīa ait
 Tu quidē potis abs̄ pauore illū p̄transire virtute
 fultus diuīa. me v̄o ut estimo tecū traducē nō
 potis. **R**ndit angelus. **E**go tecū nō trāsibo s̄ solā
 te ire oportebit. s̄ et vacua nō ibis. **T**rahes em̄
 tecū vacca quādā siluestre et vagabūdā. **H**o cū
 audiss̄ aīa. grauit̄ ingemiscēs. **N**eu m̄q̄ q̄re
 deus me miserā creauit ut h̄ paciar. **E**t quō
 potero infelix ego vacca traducē p̄ pontē istū
 cū sola abs̄ piculo nullomodo potero transire
 nisi misēdia dei auxiliū p̄ michi p̄stet. **T**ūc
 ait angelus ad eā. **R**ecordae. q̄ cū eēs in cope
 tuo. olim patruī tui vacca abstulisti. **R**ndit
 aīa. **N**ome vacca de q̄ loq̄ris restitui illi cui
 erat. **R**estituisti inquit agl̄s eā. s̄ ideo q̄ eā
 occultae nō poteras. et ob h̄ etiā penā istā ad
 integrū nō sustinebis. **M**or em̄ iūctas existit
 sola volūtate et nō ope completa. licet utq̄
 s̄ satis malū sit. **H**is dictis respiciēs **S**ed
 angelus ad aīam ondit illi vacca de q̄ dixerat
 et ait. **H**ec vacca quā te traducē oportebit.
Vides itaq̄ q̄ p̄ter fugē nō poss̄ qm̄ oportet se
 pontē illū tribulē cū vacca. trāsire. p̄cā sua
 deslens p̄t q̄ h̄ pati cogebat. cepit in tenere
 vacca. ac minare ad pontē ut eā secū tradu
 cēt. **A**currerūt bestie ī puteo gētes. et exspect
 tabāt p̄ati ad escā quā in ponte veniētē ene
 bāt. **E**t cū cepiss̄ aīa it̄ impositū aggredi
 ut transiret pontē. vacca quā ducere cogebat

ptinacit' stando. ac r'ntedo trahenti se ac minati
 ad nutu sequi nō dignabat'. Et qd moram
 tādē cū multa difficultate vacca secū pōnte
 p'trahit. ac lubricatibz pedibz. clauozqz aculeis
 lateratis. pforatibz crudelit' lateratis. nūc stāte
 aīa vacca cadebat. nūc vacca psistete i pedibz.
 aīa lubricado ruebat. neut' tñ ~~hinc~~ lig sepi⁹
 vicissim gressu ruerent. deo cōsuatē de ponte
 labebat'. donec veniret ambe cū mediū pont'
 Quo cū venissent. vidit aīa tondoli. occurre-
 tem sibi i eod' ponte. sup'dictā aīam cū fasce
 gelimaz. ~~q~~ q. erat onēata. Nec erat ista de
 ill' de quibz d'. Venietes aut' veniet cū exultacōe
 portantes māipulos. suos. s' de illis de quibus
~~ap'la dicit~~ s'ptū ē De vob' qui ridet' nūc qm lu-
 gebitis. Obuiauerūt q' sibi iuicē i medio pont'
 cū multo gemitu. nō sicut mīa et vitas obuia-
 uerūt sibi. nec se sicut iusticia et p'gr osculate
 st'. In quibz parua iusticia ē iuēta et p'p'tea
 eis et' p'gr angusta et p'ua cōcessa ē. s' tri-
 bulacō. gemitus. et dolor. ut quis ex eis dūc
 possit. tribulacōne et dolore inueni et nome
 dñi iuocabo. et iterū tribulacō. et angustia
 inuenerūt. Quare. Utqz qz mandata tua
~~fu~~ in vita mea fuerā oblita. Itaqz cū sibi
 inuicē e regione apprimassent. Rogat aīa q
 garbis dorso erat granata aīam tondoli cū
 vacca vemente. ut se nō nmpediret s' rueret
 regirado. At illa multo amplius supplicabat
 ut potius ipā r'guaret' ~~ne~~. ac rueret'. ne
 se mmpediret. a via quā cū tanto labore ac dolo

|| gelima d' garba
 s' māipulus q' d' q'
 genu ligata..

aliq̄te fuerat emesa. **N**ec tñ poterat aliq̄ ex
 eis retroreūti at respice r̄trorsū. s̄ antrovsū
 m̄cedē compellebat. **S**ic ḡ stabat misere
 angustiate et afflicta. multo merore tabesce
 tes. nescientes quid agent aut quo se diuētent
 cū nulla eet. a latē redendi facultas p̄ an
 gustia pontis. Regirare nō poterat. procedē
 nō poterat. diuertē aut declināre nō poterat.
Hic dolore pedū. q̄ clauoz acuticie lamabat̄
 hic sup oia horrore cadendi ī puteū angustia:
 bat. **D**ed cū diutius sic stetit cū timore et
 tremore. et anxietate multa. suos defleces
 reatus p̄ quos h̄ sustinebat. sbito inuenit
 se transpositos. quō aut v̄l q̄lit ignorabat.
Igit cū aīa tondoli pontē transiss̄. inuenit
 angelū suū. quē r̄tro dimiserat. sibi cū gau
 dio occurrētē et dicētē. **V**ene venisti h̄ma
Nō affligēris amplius de vatta ista. qz nō
 teneris ei amplius ī aliq̄. **D**ed cū aīa ange
 lo dilaceratos pedes ondet. q̄rulado q̄ m̄cedē
 p̄ dolore nō posset. Recordāe inq̄t angelus. q̄
 veloces erat pedes tui ī vita tua ad effūdē
 sanguinē. et ideo contritō et miselicitas ī
 vis. tuis et viā patis. nō cognoscēs nisi
 misēdia dei te p̄uēisset. **E**t cū h̄ dixiss̄ angelus
 tetigit pedes eius. qui p̄ting s̄ sanati. sicq̄
 p̄uēte angelū hylait ē secuta. **E**t cū p̄it m̄ce
 dent. cepit aīa. interrogāre q̄ iā eēt ituri. **I**ndē
 angelus. **T**ortor quidā tenebrosus m̄m p̄sto
 lat̄ aduētū. cui⁹ nomē fr̄sting dicit. **C**ui⁹

A hospitiis diuisorum nulla ratio declinare sustinebimur. Et
licet plenum sit semper et hospitium hospites tamen
semper partes desiderat recipere quibus sua conuertitur tormenta.

Ambulantibus *De sexta pena.*
Igitur eis et per loca tenebrosa longo itinere
incedentibus. Ecce tandem appuit eis hospitium de
quo angelus locutus fuerat. Edes maxima atque
instaur cubam quod paucis coquum rotunda et dilatata
montis cuiusdam magni preterea magnitudine.
Ex cuius lateribus flamma tribulatio egrediebatur mille
passibus se foris spargens cunctasque animas quas respice
poterat incendens et exurens. Igitur horrore
costricta anima tondoli nullomodo voluit seu aude-
bat huius appropinquare domui quippe quam antea
siles penas sustinuisse se non ignorabat. Dirigit ad
angelum ductorem suum. Infelix ego quid faciam ecce
eum appropinquamus ad portas mortis et quod me
liberabit. Respondit angelus. Ab hac quod exteriori libe-
raberis flamma sed vnum caput iacet ortum expiri te
oportebit. Appropinquantes igitur domui illi ac prius
accedentes viderunt demonum catenas ad portam
stantes in medijs flammis. Multi generis instru-
mentis candencia manibus ferentes quibus miseras
animas miserabiliter cruciatus in deum eadem infernal-
incendij impungebant. Viderunt autem et multas
animas sub eorum manibus miserabiliter affligi diuiso modo
atque interius trahi et proci. Considerans autem
anima tondoli acerbitate penarum illarum et quod multo
maiores essent ille pene quam omnes alie quas ante con-

spererat. ait ad angelū. **O**bscuro dñe si tibi
 placuit. ab hys solū pemis me nūc liberares. et
 volūtatī tue deinceps libes assensū pbebo ad
 quāq; me duce tormēta volūis in futurū. **E**t
 rēdit angelus. Tormētū istud qd' conspicis
 multo grauius ē q̄ oīa alia q̄ vidisti et sēsisti
 Tame aliud ad qddā gen⁹ penaz videbis. qd'
oīa alia ^{nūc} excedit. **D**ixitq; angelus. **I**ngredē mīseri
 domū istā. **C**anū em īfaliū. fures rabies tuū
 itī p̄stolat aduētū. **T**remuit aīa ad hāc vocē.
 viribzq; p̄ pauore destituta rogabat angelū
 q̄tū valebat. vt has possz penas euadē. s̄ ille
 dēp̄ati penit⁹ nō acquieuit. **V**idētes g⁹ demōēs
 sue p̄tan delicta aīam p̄tin⁹ vt canes furiosi
 concurrerūt adūsus eā. clamoribzq; ac īperis
 et maledictōibz. tumultuātes. suis illā īst
 metis īadentes. mirabili^r cruciātes in igne
 p̄pulerūt. **E**t qd' dictū de mīseris afflictoibz
 q̄s ~~illuc~~ ⁱⁿ domū illius penetrālibus h̄
 ptulit aīa. cū ceteris aīaz īfelicibz turmis
 q̄ ibi cruciābāt. **G**emitus. dolor. t̄st⁹ suspi
 ria. fletus oculor. dentiū cōtussio. stridor.
 ignisq; p̄petuus. **F**oras vastabat eas īst et
 intus p̄uor. **I**bi auaricia nō satiābat. **I**bi
 esuries gulosor. mīme īplebat. **L**uxūosi q̄
 ī suis pudēdis vltia q̄ credi p̄t torquebat.
Nā membra eor gēitalia. horribili vniū mlti^r
 st̄hatebāt. q̄ eos ī illis mēbris. gūssic crucia
 bāt. **E**t nō tantū sclares viri ac mulieres
 ī illis lotis a vmbz torquebāt. s̄ qd' cū mēore

dicendum ē. etiā illi qui sibi hūitū religionis spem pie-
tatis p̄tenderāt v̄tutē at̄ eius abnegauerāt tū
vniū horrore plus ceteris visi sūt ī genitalibz
cruciari. ita vt vndiqz flibz sup̄modū lassissim
cruciatibz. de latē in latus p̄dolōe se v̄santes
nulla v̄tute s̄sisterent ī cōtinuis doloribus p̄mat̄.
Et nō ~~era~~ est hūitū aut vita siue statuevl
p̄fessio. q̄n ex eis viri et m̄lres. talit̄ cruciaret̄
Prochdolor. quo maior et excellētiōr eoz seu
sanctior videbat̄ religio. s̄b cui⁹ hūitū vitā duxerūt
tū indignā eo ad grauiōres q̄ ceteris pe-
nas iudicabāt. Itaqz cū p̄fata tondali aīa
hui⁹modi diuicius tormēta ī dñe dom⁹ pene-
tralibz patēt̄. tadē seipam it̄ semetipam cō-
utens. suasqz aīqtates atz p̄cā r̄cognosces. se
metipam q̄nit̄ arguebat. et q̄ digne hec susti-
nēt tormēta. iudicabat. **V**n̄ misicōris dñe
afflictōis eius pietatē ocul⁹ r̄spiciēs. sibiqz mi-
sericordit̄ compacēs. eā de medijs flāmis
s̄bito eripuit. ip̄a penitus nō sentiente. Nā
s̄bito et iopmate se inuēit positā. ex domū
illā atz a penis illis se liberatā esse. **I**acuitqz
ī tenebris. p̄ languore solo p̄strata. cōfecta
merore. et īualitudinē ex tormētis q̄ s̄t sustinuerāt
Sz cū nō diu ibi iacuss̄. appuit̄ lux vite
viditqz angelū ductorē suū ad se veniēte
Et cū eēt repleta amaritudinē. dolore. dixit
ad eū. **Q**uāe dñe tā multa. et tā ḡua
sustinui tormēta. **E**t quid ē q̄ viri sapientes
clericā et p̄sbrā dicē cōsueuerūt. q̄ misicōdia dñi

plena ē tūa. Vbi g^o nūc eius misericordia et demerit.
 Ad h^c vba angelus rēdit. Prochodor filia
 qm multos h^c fefellit. **Prima** sentētia. q nō sa
 ne eā sicut oportuit intellerēt. Nā licet dñs
 misericors sit. et misericordia e⁹ sup oīa opa eius
 iustus tñ esse. nō desinit. **P** iustitiā em suā
 reddit vnicuiq⁹ qd meruit. Et licet p misericordiā
 suā multis pccā condonat. q cōlacione videte
 digna erāt. **P**er pccā igitur tua. has pe
 nas iuste pateris. **G**ras aut deo rferes. qñ
 videbis. quiores multo penas. q⁹ deus p mise
 ricordia suā. pie tibi relaxare dignatus est.
Si em deus. oīa indiscrete et idiffēnt pccā
 oībz rmitteret. eadē nō puniendo. ut quid homo
 iuste viuē. debet. Et si nō timet. tormenta pccas
 debita. quare a peccate timet. Et q nccitas
 compellet confitētes pccas q pccas. pagē. si
 deus tūctis passim. scelera condonaret. Neq⁹ ei
 tūc deus ab aliquo timeret. neq⁹ quisq⁹ peccatē
 formidaret. dū nullā timet pene vndictā pro
 pccas. adeo infligendā. **H**ū g^o ac iuste deus
 vniūsa ordinat ac dispoit. **I**ugēdo mīam
 iustitiā et iusticiā misericordie. Nam et si quibusdā
 pccatoribz ad cētibz i carne parat. q⁹ debita **pccas**
 q pccas pccas nō egerūt. **H**ic tñ. id ē p⁹ mor
 tem debita patiūt tormenta p iusticiā. Et
 si iustis quorūdā qbz dā pntis vite cōmoda ppt⁹
 quosdā suos defectus. et pccā i afflictos satis
 factoris auferūt. Post morte tñ. etne vite
 bona et pccas eis reddūt. In hoc etiā mīa
 dei et supexaltat iudiciū. Quia nullū op⁹ bo^m

ab eo irremuneatū relinquit. sicut nec ullū malū
impunitū. Multas tñ multa remittit fialr pñā
~~et debita~~ Quia nemo mūdū a sorde. etiā infas
nūq̄ vni⁹ ē noctis vita sup̄ trā. et multa a peme
liberat. Ad hec vba confortā r̄suptis vībz aīa
aut ad āgelū. Quia pmo de extat de iustis
rogo dñe. si placet. dicab michi. Cur quidā
iusti. ad inferni loca prius deducūt. tū ad portas
inferi ingredi nō meruerūt. Si mqt angel⁹
hō te monet q̄ iustoz aīe. qui h̄mōi nō merue
rūt tormēta. ducūt ad videndū. penas infni.
nouis idcirco hō fieri ut visis etnis peme. ~~quis~~
a quibz p̄ grām dei sūt liberati. amplius iar
destāt. in amorē sui creatoris et i laudē eius q̄
eos tā misēdit atantis pñis p̄seruauit. Sicut
et contrāio malis p̄mittit vidē glām scōz. ut tū
viderint p̄mia vite etne q̄ ipi volūtate neglexerūt
amplius p̄ tristitiā affligat. dū ineffabile iustoz
gloriā ac letitiā cōspiciūt. quā ipi silē potuissēt
p̄meruisse. atz inde magis p̄ r̄morsū cōsue accu
sant. t̄ mterius torquet. Rā nulla r̄p̄obis
q̄mior extat pena. q̄ sepatō a cōteplacōe vultus
dei. et segrēgato a cōsortio scōz angloz. ~~Q̄d~~
nāqz p̄sbr ille quē p̄p̄ditū pontē. absq̄ hesitacōe
transire vidisti. ~~p̄m~~ ad i loca illa tormētoz
fuerat p̄ductus. ut tū vidissēs penas. a quibz
eū deus misēdit liberauerat i ei⁹ amore p̄ amplia
feruēt qui eū ad gloriā etnā vocarat. Fidel
em seruus et prudēs fuat i cōita sua iuctus. et
ideo accipiet coronā vite quā r̄p̄romisit de Dilige
tibz se. Ihs dicitis aut ad aīaz. Quia ~~nāqz~~

nos oia q videra rstat. cōspemur tormēta. surge
 tu festinatōe ut ad ead videra puenia? q ad
 nō vidm? Rndit aia dices. Quia p^o visa tor-
 mēta ad gloriā scōz videra me es ductur? rogo
 te ut festmāf. ad pcedē digneris. *De pena eoz*

It q^o pcedēte aglō. *q i rligioe male viuūt*
 velocat e aia secuta. donet abo veniret
 ad locū quēda. vbi viderūt incredibil magintu-
 dis bestia tribile nimis. ciūtas sup^ovisas bestias
 sua enormitate pcellēt. habēt duos pedes
 et alas duas. collūq longissimū. Os eius fer-
 reū erat. et ungues fili ferree. Porro ex ore
 eius exibat flāma s^o inextinguibilis. Decebat
 her bestia. sup unū puteū densissie cōgelatū
 Denorabatq ciūtas aias quas potat atquirē
 q cū q i e^o ventre ad nichilū cōsupte foret. i
 pbt^o pōitū puteū sic cōgelatū. eas egerebat
 vbi ad. Et cū cadent. i puteū r^onovabāt ad
 tormēta q iterato sustinent. **D**ed. et ciūte aie
 q sic i puteū cadebāt. vife st^o quasi fetu m-
 pregnari atq sic p^ognātes effe p^ostolabatur
 temp^o ptus. Conceperūt ardore. pariet stipu-
 la. **S**pus eoz ut ignis vorabit eos. Et erat
 miselr pplius ille q i de incendio cinis. **S**pme
 cōgitate. illic igni cōcremabāt. **I**git^o miserie
 aie iste fetū morsibz i vtero lamabāt. Et
 cū temp^o ptus adueiss. rpleuerūt m^ofūū cla-
 moribz et vlulatibz. **S**icq serpētes et vipas
 pturiebat. Et nō solū mulieres sic erant
 impregnate. sicq pturiebat. s etia viri. nō

p^o doloe

tantū p̄ illa mēbra. q̄ nā ad p̄turiēdi officio
assignauit. s̄ vndiq; p̄ latera p̄ pectus p̄
dorsū. p̄ vniūsas demq; ~~corpi~~ artus. fetus pessis
pessis violentē erūpebat. Quātos vō truciato
i h̄mōi p̄tu misere ille aūc senserūt. que lingua
explicitae queat. **Q**z et bestie quas peperūt.
hebāt ^{capita} ~~rostra~~ frea ignita. et rostra acutissima
quib; eos q̄ se genuerāt. crudelit̄ lacerabant
Habebāt aut et caudas. plenas aculeis. patuit
quib; ~~suo p̄uēbat gemitores~~. instar hami
q̄ p̄stes capiūt reuolutis. quib; aīas. q̄ se
ediderāt. et vñ eruperāt. gūssie p̄uētes affli-
gebāt. **N**empe dū. de visceribus p̄uēti egredient̄
nec valerent. caudas suas retrahere. q̄ hama-
tos aculeos. conūsis capitib; suis. ignit̄ et ferreis
p̄ rostra sua ~~ocul~~ ita eas discerpserūt. vt et
nerui et ossa p̄mit̄. denudarent. **Q**uaz
clamor et miserabil' ululatus. ascendit vsq; i ce-
lū. apt̄. vehementes. cruciatus. bestiaz illaz.
Ita vt vt demōes ipi si aliq̄ pietat̄ sint illa
i eis fuisset. ad misericordiam possent moueri. ex
compassiōe. ~~apt̄. miserabili~~. **N**ā m̄ oib; suis
mēbris et digitis. capita talū erūpebat bestiaz
q̄ deuorabat. & mēbra oīa vsq; ad nervos & ossa.
et oīa mēbra viscera vsq; ad pulmōnē. In gemi-
talib; aut tā virorū q̄ mulierū. erat v̄mes
quidā horribiles filēs serpentib; qui. mēbra illa
lacerabat crudelit̄. ac deuorabat. cū i testinīs
oib; q̄ et foras trahebāt hinc inde lamando.

capita

Attende aia. tondoli visis hys tormentis ait
 ad angelu q ea duxerat. **O**bscuro dñe. Que
 na pccata fecerut iste aie q quibz ta miserabili
 torquentur. qz pena itolerabilis oia q an
 vidi tormenta excedit. **C**ui anglus rndit dices
 Duri tibi sup q hy qui i ordibz sce religionis
 a rce vite tramite errant. ad quiores p
 morte penas deputat. sicut e contrio q
 maiore glam consequunt. si debete vt oportet
 vine student. **I**taqz pena qua vidisti. pena e
 mothoz. et canoicoz. ac monialiu atqz alioz
 ordinu eccliascoz. q p corona delectat. seu
 p hitu religionis deo merent. idigne viuendo.
Quoz nuc mebra. idco p vaia thut. tormenta
 q ea. ab illicitis i vita sua castigae neglere
 runt. **N**a ~~linguas~~ acuerut linguas suas sicut
 serpentes. ad defendendu. vita sua vitiosa
 pcca sentiunt eas ardentes. **E**t mebra q nolu
 erut a luxuria coherere. nuc vmes et bestias
 et serpentes. ebullunt a quibz affligunt. vt
 dignu est. **E**t de hoc satis dictu sit. **I**tem at
 h pena speciali. ad eos ptinet qui dicunt
 se religiosos ~~et~~ esse et non st. **O**ms tn. illi
 qui se ab illicita. ac phibita comrtioe luxue
 no cohibent. hac pena silr sustinebunt. **P**ropterea
 nec tu q. hac euades pena. qz no verbaris
 comqtiae te q luxuria i vita tua. **P**ro h
 bba statim aruerut demones. et rapientes ea
 tradiderut bestie ad deuoradu. **E**t tu a bestia

et aspa. ac nemine i ea abulante conspicerem⁹
 nob tñ exreptis. **Q**uid ē q euāgelista loq⁹
 viā sē q ad pdicōne ducit. latā ēē et spatio
 sam multosq p ea mcedē. **C**ui angl⁹ dixit
Nō ē h⁹ viā. illa de q euāta h⁹ sēpsit. s
 potius de illicita atq scdari cōsuetudine. carnis
 voluptatibz illecebrosa. q quā multi itēdētes
 pueniūt tadē ad viā istam. **D**ixit g⁹ pcedē
 longo itine. et cū multo labore mcedētes
 venerūt tadē ad valle quādā i q cōteplant⁹
 qsdā casae fabroz frarioz. e quibz miserabil
 plulat⁹ et clamor eoz ^{qui} dñus torquebat⁹ foras
 sultabat. **D**ixitq ad anglm aīa. **D**ñe. audis
 ne qd ego audio. **E**t ait angl⁹. **A**udio. et scio.
Et aīa. **Q**uod ait penaz istaz nomen.
Cui angel⁹. **U**ltimus. inqt nōmē ~~eor~~ tor
 toris ē qui sua multos labi vsucia fecit.
^{ut} **q**uos cū cēderūt. indefinēt⁹ penis afficiat
Et ~~en~~ ^{en} ~~su~~ ait aīa. **N**ūqd et ego has pa
 nar penas. **R**nd⁹ angel⁹. **E**tia. **Q**uo dco
 cū angelus. ad scās caueas ifnalū mallea
 toz. atcedet. et aīa licet iuita. paues ac
 tremes cū seqret⁹. occurrerēt eis. tortores
 impij cū trahis ferreis. ignitis. **E**t quia
 tacebat angelus atq dissilabat. apphēde
 rūt aīaz. pietetūq ea in fornacē ardētē
 dem cū sollibz pmaris. sufflabant ~~sicut form~~

quæadmodum frum tostari ac depurari solet do-
net. et ipsa et alie omnes que fornice erat. ad
nichilum redigerent. Et cum ~~compl~~ tostate esset
ac liquefacte ita ut nichil aliud crederetur esse
quam ignis. tunc tortores crudelissimi. transfixerunt
eas cum furcis tectibus. posueruntque eas super
incudem. ac malleis permaxis. ~~cudebant~~ et per-
punctantes. redigerunt. xx. aut. xxx. alas in
vnam massam. Et quod. huius ingens est. cum talia
et tam crudelia sustineret tormenta. mori tamen
ex hoc minime poterat. Quia desiderabat mor-
tem. et mors fugiebat ab eis. Intus hec. clama-
uerunt impij tortores. alij ad alios. Nunquid
sufficit. Et alij ~~alij~~ alijs edibus respondunt. Mi-
nistratis eas ad nos. ut videamus an sufficiat.
Dixerunt ergo eas. et illi susceperunt cum tride-
nibus suis ac freis trahis antequam posset caderet
super terram. Sed et isti eas preceperunt sibi ignem
sicut primi. Sicque ^{ille} insigne autem undique affligebant
et torrebant et cudebant. donec. carnes. et ossa
et nervi perirent in favillam et in ignem commutaret.
Postquam igitur anima tondali. has penas acerbissimas
diu sustinisset. tunc ecce subito. astitit illi
angelus domini ductor eius. eamque de medijs ardibus eri-
piens. ait. Et quomodo succedit tibi nunc. Nunquid
tam dulcis erat tibi. olim luxuria. et carnis
voluptas. ~~quæ propterea sustinuisse tam amara~~

sicut nunc amara sunt tormenta quae propterea nunc est
 coacta sustine. Non poterat anima vbi vllum
 ei videri. quia propter huiusmodi tormenta peius erat
 viribus destituta. et eximiam debilitate. nec
 haberat facultas loquendi pro languore. propter quod
 angelus eadem pie compassus. ait demeter. ad eam
 Confortare anima. Quia dominus deducit ad inferos
 et reducit. Et idcirco forti animo esto. Quia et si
 quia sunt quae hucusque tormenta ab initio usque ad presentem ^{sustinuisti}
 multo tamen sunt graviora. et a quibus preservata es et
 liberata. et a quibus ad perseveranda eris. si dominus
 voluit. quia non vis morte perire. sed ut magis
 contemnat et vivat. Iterum dixit. Omnes quos vis
 nunc vidisti in variis locis penarum. ad percolat
 iudicium dei. In quo vis qui ad inferius sunt. quos
 videbis iam iudicati sunt. Quia nodum pervenisti
 ad infernum inferiorem. Per haec verba sanavit eam
 ut solebat. precepitque ut surget ad perficiendum aliquod
 iter quod restabat. *De nona parte. et vltima. scilicet de profundo inferni.*

Dum silens ambularet peritque colloqueretur. ecce ^{mi}
 subito. et inopinante. quidam horror tene-
 brosus invasit animam. et frigus intolerabile feto-
 ris pessimi. et gravior quam omnique ante fuerat expta
 praevenit quia tenebrae in eam densiores multo et
 magis horribiles quam ante aliquando viderat. Tribu-
 latio et angustia invenerunt eam. in tanta vehementer
 quod omnia putaret tremere sicut fundamenta. Ita quod

cogeret ad anglm loqui ac dicere. **H**eu dñe
Quid ē q. stare nō aut p̄gredi plus solito
nō possū. **D**ū em̄ ita t̄rita q. vix habea
sp̄m ~~h̄m~~ ad loquēdū. **H**ec dicens. cū staet
exptans r̄su. q. q. pauore minio. se mouē
nō poterat. s̄bito se angelus ~~ab~~ ab oculis eā
s̄traxit nec poteat eū ampli⁹ cōde. **E**t cū
vidiss̄ infelix aīa. nudatā se oī auxilio. et q.
a solito lūe. eēt priuata. oīq. solatio desti-
tuta. qd. poteat misera nisi de dei misēdia
despare. cū dicat salomon. q. nec op⁹ nē
rō nē scia nē sapia. sit ap⁹ m̄feros q. illa
iā iāq. p̄perac̄ cōpellebat. **I**deoq. cōsiliū
ab ea peribat. deficiente. sibi diuīno adiutorio
Cūq. aliq̄tū t̄pis p̄tisset. et illa sic staret
sola i tāta angustia et timore. audiuit
demū tumultū. et strepitus et clamores q̄p
marie cū dā turbe. tumultuāt. ac deinde
tonitruū t̄ribile et p̄cussione. q̄ tonitruū
cū d̄ t̄ribilis. cū q̄ p̄cussione. vīm. nulle
aures humane poterat p̄ sui magn̄e t̄ri-
sufferre. nec. lingua explicare. **Q**ue nimio
q. t̄rore tonitruū illi⁹ pene amēs eff̄a. cū
sp̄ciebat huc atq. illuc. sc̄es cupies. **U**nde. h̄c oīa t̄ribilia veniret. **V**idit gō pu-
teū quēdā quadratū. m̄stac̄ cisterne aq̄.
Est aut cistna foueā mūda ad se t̄hes oēs

humores et aq̃s. itulentes supfluas. q̃ ad tale
 fouea et tradua cosuenerit. **I**gitur puteus
 ille qui aie appuit. visus ē ex se eice colup-
 nā fetete ignis et fumi. q̃ ptingebat vsq̃ ad
 telū. In cuius flāma. incredibile multitudo
 aiāz ac demonū atq̃ pit suū elenai vido-
 bat. sicut scintille. ad flatū follū. eiciūt
 e fornate. **D**onec deficiete fumo itez cadent
 in puteū. vsq̃ ad fudū e. **V**ides aut aiā vi-
 sione hāc grandem. tepit velle. r̃trogrādi
 s̃ pedes mouē de tra nō potuit. **E**t tū sepius
 hoc attemptat. et videt q̃ nō posset sicut
 volebat. **I**n nimio furore ~~cont̃~~ ac rabie cōt-
 semet accensa. ungulis genas discpsit. cla-
 mas et ciulas. **H**eu. michi. **U**t quid em nō
 morior. **U**t quid ifelix crede. scriptur. nō
 volui. **Q**ue nā insānia me tūc detepit.
Cuius clamores. cū demones q̃ cū flāmis de
 puteo ascedebat audiret. statim accurrēt.
 cū instinctis suis quibz ifelices aiās ad pe-
 nas ptrahē cosuenerit. **C**ircūdederūt eā sicut
 apes. et exarserūt sicut ignis i sp̃imis. om̃s q̃
 vna voce clamantes. **O** infelix aiā. oī pena
 dignissia. vñ huc aduenisti. **N**odū sensisti
 q̃d pena sit. **V**idebis q̃d pena quā opa
 tua meruerūt. de q̃ nūq̃ de tēto. egredi aut
 liberari potis. s̃ semp vniua. ardebis. **N**ec

In mora

potis aliqd solatiū aut r̄fugiū inuenire aut lūn
aliqd. vide. **N**on eīt t̄ v̄m̄q̄ spes de aliquo
adiutorio aut m̄ia. **V**enisti enī v̄s ad portas
mortis et duceris ad m̄f̄nū r̄fidre. **Q**ui enī
huc te adduxit ille te seduxit. **L**iberet tē p̄t
de māibz m̄ris. **N**ūq̄ de ceto eū videbis. **O**
m̄felix. **D**ole. tristare. Ingemisce. clama. v̄
lula. **C**ū gemetibz. f̄ gēne ~~ex~~ debes. flere
cū flentibz. arde cū ardetibz in p̄petuū. **N**ec
erit v̄m̄q̄ aliquis qui te eripiat de manibz.
nostris. **H**ec cū et hys filia cū fuisset r̄ci
ferati. cōsi ad se iūte. aiebat. **U**t qd am
plius moram. onda? ei zelū m̄m. dem? q̄ eā
lucifero ad deuorad. **A**cuert̄ arma sua i eā.
morte intentates et̄na. **E**rat aut h̄y neq̄ssi
sp̄us demōioz. supra fuligine. nigri ac tetri
Oculi eoz q̄i lampades ignis. et d̄etes eoz
instar m̄uis cādidi i caputibz nigr̄imis. **C**au
das hēbat. vt scorpiones. et v̄ngulas f̄reas
acutas. **A**lasq̄. instar vulturū. **E**t cū m̄
narēt? q̄ eā abs̄ cūctatōe secū tollē vellet
Canerent q̄ sibi cāticū mort̄. **E**cce p̄bito affut
et sp̄us luc̄ angl̄s d̄m̄. qui sp̄us tenebram̄ oēs
inde fugauit. et aīam. in angustijs posita
pie cōsolat̄e dices. **G**audē filia k̄m̄ia et
exulta filia lucis. q̄ m̄f̄ediaz cōsequis et nō
iudiciū. **R**am. videbis penas et eas āpl̄i nō

De lucifero pncipe tenebrarum et de ifno.

Uen. ait onda tibi pessimu et pmtiosissim^m
 hoim inimicu. quo nemo pmtiosior esso
 potit. Hec dices precedebat et illa seqbat^r
 donet veniret vsq ad portas ~~mont~~ ~~fmsm~~. Dixit
 ad ea angls. Veni et vide. Ombs q h^o st nullu
 prozsq lume videt. neq lux aliq lucet eis. Et tu
 quide eos vide poteis illi vo te vide neqz
 possit. Accessit g^o aia qpius. et vidit pfudu
 mfm. Atueo qia. et q multiplicia tometoz
 gna. ibi sit mtiuta. etia si cetu capita. et
 i quolibz centu linguas hussset nec tn ea ad
 integru explicae potuiss. Veru pauca ex
 eis. sicut id totalz potuit ifre mob. hic salte
 scbe no omitte. Vidit igit ipm pncipe
 tenebrar. Syabolu. inimicu humani generis
 Qui maior erat et enormior tuctis rtronsis
 bestijs. nec poteat conuenet alicui rei. sui
 corpis imane magne egpare. Erat aut
 bestia ista ~~et~~ teterima. et mgs sicut coru
 forma hns humani corpis a pedibz vsq ad
 caput. excepto q. plures man9 hnt. pit et
 cauda. Hec imamissia bestia. no min9 q
 mille man9 habebat. qz qlibz longa erat cetu
 palmis. et lata dec. Hebat aut et qlibz eaz
 xx. digitos. hentes ungues longiores quolibz
 calcaio milit. Hebat q tot d pedes qt man9
 tu tot. digit. i quobz pede. ~~et~~ Et os eius erat
 et vgnibz

grande omnis ac ~~lat~~ longu. Habebat aut
et cauda acutissima ac longa plena acu-
tissimis aculeis. quibz aias punge atz pume
solebat. Porro bestia ista terribilis sup tra-
them ferrea iacebat in longu porrecta. et
erat sibi qruone a detes quas infinita demo^m
~~nulla~~ multitudo cu folli bz stantes sufflabat
Tanta at demonu ac aiaz turba hac
bestia circustabat qz incredibile videt mudu
tata aiaz copia huisse. Erat qz bestia ista
illa cathenis igneis ferreis atz aris ex oi pte
sui ligata iacebat. Que iaces vt dictu e
in crate ac volutata i carbonibz ex undiqz
assaluet ~~com~~ cocreabat. Sed et inuidia
iterius magis succensa. seqz metipam de late
i latus volues. Tu et vniuersas ma^s suas i aiaz
ac demo^m catuas hic inde expandes oes ad se tnebat. quibus
cu ptenas ma^s heret eas ta crudelit^r copri-
mebat et cofrigebat vt no posset rusticus
sitibud⁹ ~~om~~ quas pmaturas ad expmied vnu
torqre sic illa aias it^r man⁹ coassabat
ita vt nulla aiaz e maibz suis posset absq
torsioe ta mscali euade. Dem qz spirans
anhelitu efflabat ta fortit^r qz oes aias
oi flatus dissipet. suqz flama fetete pnte⁹
~~deq~~ eiciebat. ~~supra dictu e~~ Et cu rspiras
anhelitu retraheret omis sil^r ta deos qz aias

an dispos. attrahat se. **Q**ue tunc pit. cu
 fumo et sulphur. i os e⁹ cadit^{debat} q⁹ protinus
 deuorabat. **Q**uetuq; at aie man⁹ e⁹ effugiebat
 p⁹it has p. cauda sua ad⁹ trahere. **N**icq;
 bestia illa infelix. affliges affligebat. et tor-
 ques torqbat. Aliasq; aias penis afficiens
 a tormentis ipa libera no erat. **I**taq; hec
 oia vides aia. tondoli ait ad anglm. **D**ne
 mi rogo te vt m dicas qd sit nome hui⁹
 bestie. **R**nd angls. **L**ucifer nome e⁹ e. p⁹ci-
 piu creature dei. ambulas i delicijs paradisi fuit
Qui si solutus esset. et celu et tra et oia
 pit. turbat vsq; ad infnu. **T**urbe at qbz
 tndat⁹ e. ex pte d⁹ st⁹ angli febrax. mstri
 sathane. **E**xpte filij ada. q⁹ misericdia nulla
 foscpt. **I**n cin st⁹ illi q⁹ nulla penit⁹ misericdia⁹
 potunt a deo sp⁹at⁹. **E**t ob h⁹ h⁹moi. tor-
 mta. meruerit cu p⁹ncipe febrax sustinere
 qz adhere exritu gle. vbo et ope noluerit
 mereri bona ietnu masura. **N**u st⁹
 qui penit⁹ st⁹ co⁹depnati. **E**t p⁹stolat⁹ ad
 ples alios. q⁹ promittut se bnfare et opibz
 co⁹dicut. **I**n q⁹temodi tormenta ~~parit⁹ et~~
 patiet⁹ q⁹ xpo metiut⁹. seu xpm abnegant
 aut opa eoz q⁹ xpm negant ymitat⁹. sicut
 st⁹ adulteri. homicide. fures. raptorez. supbi
 q⁹ no egerut penitetia. **P**rius tamen ~~mo~~ mi-
 nores penas. sustinet q⁹ an vidisti. et sic demu

m h^o q^{uod} nūc vides tormēta ducūt. Qui at
sel^{us} m hūc locū tormētōz puenit. Liber aut^{em} ^{de acti}
aut^{em} mⁱⁿ gēne pemit^{it} nō valebit. Sed et p^{ri}
lati ac p^{ri}ncipes. et potentes. isti mūdi
~~h^o~~ qui. p^{ro}esse alijs mag^{is} q^{uam} p^{ro}esse voluerūt
atq^{ue} ad quāsq^{ue} dignitates. q^{ui}b^{us} p^{ro}ferret^{ur} alijs
impudent^{er} se ingesserūt. m h^o loco. sū fine
cruciabūt^{ur}. quib^{us} potestas data erat ad
b^{on}ū rēgēdū. et corrigēdū suos s^{ub}ditos. et
nō vti debue^{re}. sua vti s^{unt} p^{ro}ptate. ~~Et~~ q^{uod} d^{icitur}
et clamat sc^{ri}pta. dices. Et potētes potet^{ur}
tormēta pariet^{ur}. I. Ier cū angelus fuiss^{et}
prolocutus. ait aīa ad eū. Quia vt d^{icitur}
potestas a deo illis data ē q^{uod}re ergo p^{ro}pt^{ur}
potestate cruciant^{ur}. R^{es}nd^{it} ang^{elus}. P^{ro}ptas q^{uod}
q^{uod} a deo ē mala nō est. s^{ed} q^{uod} quis ea male
v^{er}tit^{ur}. malū est. Ait aīa. Et quāc nō
potius bonis s^{ed} hāc cōcedit p^{ro}ptate. qui
possent suos s^{ub}ditos. melius dirigē. eisq^{ue}
dignius ad eoz vtilitate p^{ro}esse. R^{es}ndit
angelus. P^{ro}lerūq^{ue} tollit^{ur} dignitas et po^{te}
tētia bonis. p^{ro} malitia s^{ub}ietoz. Nō em
dignū s^{unt} mali. vt bonos hēant r^{ati}ōres
P^{ro}lerūq^{ue} etiā. a bonis p^{ro}ptas auf^{ertur} mag^{is}
p^{ro}pt^{ur} ipos. vt q^{uod}l^{ibet} eo diligēti^{us} p^{ro}p^{ri}e p^{ro}videat
saluti. q^{uod} mⁱⁿ s^{unt} occupati et a salutē aliena

Tūc aīa ad anglm. **D**ixit inq̃t libent̃ cur
 bestia ista dicta sit princeps tenebrarū cū ne
 mine possit defende' neq; semetipsam liberare
 ait angelus. Bestia hec princeps ē appellata
 nō apt̃ ptatem. s; quia ~~principatu~~ **adest** p̃mū
 locū tenet in tenebris. **L**ucet em̃ multas ~~ante~~
 et magnas penas vidisti. anteq̃ huc venires
Ille tñ. si huius loci seu putei cōparet tormētis
 nichil esse videbūt. **C**erte inq̃t aīa. et ego sic
 esse iudico. **R**ā solus visus ~~huius~~ istius putei et
 fetor inde p̃gredies magis me affligit q̃ q̃lib;
 itro passa v' visa tormēta. **U**nde rogo. q̃t ab
 hinc me citius tollas si fieri p̃t. nec finas me
 amplius affligi. **V**ideo em̃ hic multos. cōsan
 guineis et socijs meis. de quorū societate letari
 solebam. **E**t ideo multū timeo sciens q̃ cō.
 q̃ nisi misericōdia dei me adiuviss; meātis meis
 exigentib; hec tormēta nō min⁹ sustinere q̃ illi.
 Tūc itaq; angelus demet̃ ad ea. **C**ōtē inq̃t
 o bēta aīa in requie tuā. q̃ dñs bñfecit tibi. **p̃l' aliq̃s**
Nō em̃ amplius sustinebis has penas nisi
 denuo merearis eas sustine'. **M**agis nūc vidisti
 penas et tormēta inimicorū dei. iā demēpsa cō
 templabis ineffabile gloriā amicorū dei.
Quīsa itaq; **Quō ab iſeis aſcēderit**
 aīa seq̃bat̃ angelū p̃eunte. **E**t cū diuici⁹
 ambularet. tandē defecit fetor a naib; aīe
 et tenebre disparebat. app̃nte iā luce. **T**errorq;
 et anxietas **longe** fugabant̃. rediit securitas
 tristitia longe fiebat. **G**audio et exultacōe aīa

implebat. Ita ut miraretur quod tam subito effimutata
dixitque ad angelum. Domine obsecro dicas michi
Quid est quod tam repente immutata me sentio quia
trecata eram et nunc video. Tristis eram et ecce
non capio me per hanc letitiam. Patiebar pro tota
via ~~itola~~ intolerabile fetore et modo nullum
penitus malum odorem sentio. Eram et quod in tioribus
multis horres et times nunc autem leta sum et
secuta. Ad hec angelus ait. Benedicta tu domino
Noli mirari. Quia hoc est mutatio dextre excelsi.
Nam et per aliam viam rurem in regione maris
Et nunc benedic deum et sequere me. Proce-
deret igitur perit ~~et~~ at longo itinere incedentes venerunt
ad quendam locum ubi appropinquavit eis quod murus quidam
altissimus et super murum a latere quod videbant viderent
turba quadam promagis viros ac mulieres quod im-
brium et veterum turbas patiebantur. Erant autem
illi multum tristes confecti fame et siti. Tam
lux eis erat et fetore nullum sustinebant. Intro-
gavit autem animam. Qui esset illi qui in hac regione
esse videbantur. Respondit angelus. Quia illi sunt
mali quidam sed non valde mali quod se honeste age-
bant dum convenerunt sed de bonis suis pauperibus non
sunt imptiti ut debuerant. Et ob hoc aliquando am-
plius molestiis affligetur. Et tunc ducetur
deinceps ad requiem bona. *Quo ulterius ierit in paradisu.*

Progressi paululum venerunt ad quadam
portam quod ultro eis aperta est. Quam cum
intrassent viderunt pratum pulcherrimum
et lucidum

qui

impleti pulchris floribus ~~quod~~ ~~matu~~ ~~h~~ ~~sup~~ ~~modu~~
 o dore suauissimu de se emittebat. In hoc pto
 erat inuicibilis multu aiaz. viroz ac mulier
 ineffabili gaudio exultantiu. Ibi nulla nox erat.
 Et solibi no occidebat aliqui. Erat q ibi fons
 aque viue. Et qd aia h prius tanta amari ne
 fuerat ~~impleta~~ ~~pressa~~ nunc etotrio ad aspectu
~~ma~~ odoriferi et pulchri prati illiq tato gau
 dio implebat et dulcenc q p habudacia leti
 se totine no vales. In hac voce cu multa de
 uoce erupebat. ~~Inductu~~ ~~Su~~ nomen dmi
 p bndictu ex h nunc et vsq in scdm. Qui me
 de portis inferni liberauit. Et scdm multitu ne
 mscdm suaz deduxit me i pte bte rtri
 buois. Et nunc cognosco q vera sit dicta
 saue septue dicet. ~~Q~~ nec ~~modu~~ vidit
 nec ~~aud~~ auris audiuit nec i cor hois ascedt
 q qd deus diligitibus. Et conites se agelu
 obsecro mgt. Quaz na aiaz h rquiescet qd
 nome fontis istiq. Qui aglus rndit. Hic hitat
 pi boni. s no valde boni. q de penis qd ifm
 liberati st. nosh tn mervert itesse cotorio
 scoz. Fons aut iste dict e fons aq viue
 Et qui bibit ex hac aq viuet etnu et sitiet
 ultra. **De regibus. Conthaboz et donato**

Cum gaud parum ^{ma} pcessisset. Vidit aia qd
 Quos quos. iorta sua alij bn cognoueat
 int quos vidit duos egres. s Conthaboz et
 donatu. Quos cu videt multu amata e

duces ad anglm. Quid e dne qd video. Viri isti
in vita sua multu fue' crudelēs. et et' inter
se inimici. Et qd' g' eoz mltu huc st' delati
Et quo sunt fci amici. Respondit dñs agl' dices
Quia añ morte penituerūt. de imicitia qua
huerūt iuice. tobh' r'putat eis p' uq'tate v'
p'cto. Na' conthabor diu agonizās. infir
mitate s'pospondit se mōchu fū' si ~~posset~~ pot
r'oualefceret. Al' at' dñs. longo tpe i capti
uitē erat. et dedit oīa q' hūit paupibus
et idēto iusticia eius manz i scdm fclī. Oīa
vō q' tu vides tūctis enarrare debes. Hec
cū fuiss' agl' locutus. vltē' ambo processerūt

Quibus paululu *De domo cornati regis et de gl'a e'*
progressis appuit eis qdā plēhrima dom'
vndiq' mirabil' ornata. Cui' pietes erat ex
auro. et argēto. atq' ex oī' g'ne p'ciosoz lapidū
fenest' ^{et} aut ostia nulla i ea erat. Poterat
tñ qui voluit abs' impedi' tō' intrare. Intra
domū istā ~~in~~ tanta erat clāitas vt nō iā
vñ sol s' plūes ~~vide~~ putaret' illuc splēdere
Que et latissia erat atq' rotunda. colūpnas
nullas hñs. cui' p'auimētū erat ex auro
et lapidibus p'ciosis destratu. Itaq' cū aīa
todali i edificij istius venustate multu de
lectaret'. cūspiciens huc atq' illuc. vidit sedē
quādā aureā. ornata margaritis. uestita

~~indis~~ serico atq; oī gñe ornamentoz decetissime
 compta. Vidit et Cornatiū rēge ~~ea sedē~~ qñda
 dñm suū i ea sedēte. talibz vestitū idumētis
 qualibz nec aliq̃s vñ rēgū tñe omq̃ ē vestit⁹
 Nec tū vidēt aīa. sup̃mod' amirās. et stupēs
 p̃stitit. Et ecce veniūt q̃ p̃les p̃sonē. i domū
 illā mīrātes. cū munibz ad rēge. q̃libz rēgi
 munā sua cū gaudio offerebat. Cū aut
 aīa diu stētisset. an ~~et~~ dictū rēge dñm suū
 p̃a ~~et~~ dñs suus fuerat. ip̃e cornat⁹ rex
 tū otriqz adhuc vinceret sī tñā. ~~et~~
 vidit. p̃les sacerdotes. et dracones mīgdientes
 solēmpnē mvestitos casulis. et alijs orna.
 quasi ad missa celebrad. Ornabat aut
 palatiū istud rēgale mensis q̃ cūitū qī
 ad conuinū. sup̃ quas dicti sacerdotes et drac.
 posuerūt. cūphos et p̃rides aureos et arge.
 teos. aliqz diuise pulchrdinis vasa. ita vt
 si nō fuiss̃ maior i rēgno dei gloria. h' oīo
 sufficē vidēt. Vniūsi vco qui mīstrabat
 i hac domo venērūt ante rēge. et illū. et ge.
 nūflectetes ei dixerūt. Labores manūū tuarū
 qā māducabis. btus es et bñ tibi eīt. At
 aut aīa ad anglm. Myroz mqt dñe. Cur
 rex iste tot habeat amīstros. Cū tñ ~~nam~~
 nec vñū quid it̃ eos cōsiderare possim. quē
 habuerūt i vīta sua. Dixit aut agels ad eā
 Isti quos vides nō sūt de familia sua quā hñt

quomodo
dū eet in corpe. **N**ōne audis. ~~quādo~~ clamat di-
tētes. labores manū tuarū q̄ maducab' b'is
es et bñ tibi eū. **O**es em̄ quos vidisti. pau-
peres xpi. et p̄grini quibz. ip̄e rex in p̄tutuse
r̄gim̄ sui facultates in vita sua. **E**t ideo
addit sibi nūc et̄na merces sñ sine manes
Rursus aīa ad aglm̄. Velle m̄q̄ libet ^{ostendit} an
iste dñs meq̄ aliqua penā sustinuit. p̄ exitū
de corpe. et anq̄ ad r̄quē p̄ueniret. **T**ūc
ait angelus. Penas quidē sustinuit. et
sustinet. et sustinebit. **E**t ait. **P**restolem̄
parūp. et videbis penā quā sustinet. **H**oc
tū dixisset angelus. nō dū p̄. **E**t ecce domus sup̄ dōm
~~p̄fēta~~ i q̄ cornat̄ rer̄ sedebat. cepit obtenebrī
et oēs q̄ i ea morabāt̄ contristati sūt. **I**p̄e vō
cornat̄ rer̄ turbat̄. et gemens surrexit de
solio suo. et egressus ē foras. **C**ūq̄ seq̄ret̄ eū
aīa. vidit. vniūsa turba eorū q̄b' i domo videat
manus suas leuātē ad celū. et supplicat̄ oratē
atq̄ dicētē. **D**ñe deus oīps. sicut vis et sic scis
miserē huius faulo tuo. **V**isus ē aut̄ ip̄e rex
stans i igne vsq̄ ad vmbilicū v̄etris et vlti' calicio
tectus. **Q**uō tū videt̄ aīa ait ad aglm̄. **Q**uādiu
istud patiet̄. **C**ui angl's. **C**otidie istud sustet̄
tribus horis. **E**t. **xij.** horis i r̄frigeio est. **E**t
quā ob causā iqt̄ aīa ad hāc penā iudicatus ē
Igne ait sustinet vsq̄ ad vmbilicū. eo q̄ fide thori
franges. sacmētū m̄mōniū cōmactauit. porro
ab vmbilico. et sursum. ~~et~~ pilorū aspitare affligi.

q̄ comite quēdā ap̄ sem patriciū occidi mā
dauit iuramentū suū infringēs. Oīa em̄ peccā
sua sibi dimissa sūt p̄t̄ her duo. Hec tū dixiss̄
angelus ait. *Eam⁹ vlti⁹ sursum. De muro argeteo*

Qum g⁹ erent venerūt ad locū vbi cōspere
rūt murū quēdā altū nimis et aspectu
pulchrū. Hic mur⁹ erat argeteus et splē
did⁹ valde. s̄ nō appebat porte aliq̄ i ea. Et ecce
ignorabat aīa quomō tā sbito et ip̄ceptibilē
esset p̄ diuinā potētiā introducta. Viditq̄ itī
choros scōr. letatiū i dñō et diceriū. Glā ē
deo p̄ri. Glā ē deo filio. Glā ē deo spūi scō.
Et qui psallebat viri ac mīres iduti erat albis et
p̄tiosis vesti⁹ et ~~albis~~. Eratq̄ multū speciosi
sū macula et sū ruga. ~~le~~ gaudentes et exulta
at amīrātes sp̄ de benignitate laudabil et sc̄ssic
trinitat̄. Albedo vestim̄tor eorū filis erat can
tori mīus sup̄splendete sole. ~~Et~~ et cōcordia
potū tantatiū. Dulcē reddebat sonū. Erat oībz
vna claritas. Exultatiō amor gaudiū. pul
chritudo. honor. sanctas. cōcordia. caritasq̄
p̄petua. Et quid dicā de suauissio odore ~~ap̄rati~~
~~in ip̄sato illo~~ si quo manebat. Excedebat
ei oīa aromata. nimis delcābil. exn̄s et sua
uis. Nulla ibi nox erat. nulla t̄stia. s̄ oēs
ardebat vno amore. Atūo aīa illecta ~~illo~~ loci
et eorū q̄ i eo morābat̄ amenitate et felicitate
iocunditate dixit ad angelū. Deptor te dñe
Plateat tibi q̄ hic manea⁹ i hac blissia rāe
Tūc ait angelus. In tibi sit h̄ma. Et licet

pignus et
ceteris xpi

hec magna videat ^{quod} ad tñ maiora glaz stoz
contemplabis. Et aia qz nā mqt aiaz rges
est ista **C**ui agls. **H**ec ē rquies eoz qui
i coniugio degerūt. nec maculauert p adulteriū
sacintū matrimoniū. **Q**ui filiā suā bñ rge
nouerāt. **B**onaqz sua tpalia paupibz diuide
studuerūt. **Q**uibus dicit in die iudicii iusts
iudex. **V**enite bñdā. pñs mei possidete rgnū
qd vob patū ē ab origine. **E**surui em et
dedist m maducā. **S**itui et dedistis m
bibē. **P**egrim⁹ fui et suscepistis me. **Q**ui
exptant btām spem et aduetū gle magni
dei. et in hac interi rquie cosolatur. **D**at
metū em m tōm magnū ē. **Q**ui illud bñ
custodierūt. in carne. rquie possidebt. sñ sic
letado. ~~h~~ **H**ec ~~et~~ **H**ec aut angls. **E**t p h
dicit iterū ad aiām. **O**portet nos vlti⁹ fusu
pge et vnde gloriā q illi ē. **C**ui aut aia.
One si tuem gratia in oculis. **P**mittas me i
hac rquie pmanē. nec me hinc abducas.
Sufficit em mthi si posse hic manē nec
qro nec desidero plus hē. **D**icit ei angls
Hec hoc nō merueris. tñ maiore leticia vi
debis q hēc est. **A**mbulatibz q eis absq la
bore. omē p quos ibat venerūt obuiā eis. itli
nato capite. facie sēna. et tū multa leticia et
exultacoe. salutabat aiām istā. nominātes eā
ppo noie. bñdixerūtqz. **D**eū q eā liberauerat

duentes. **I**ans t' dñe rex etne gl'e. Qui nō vis mor-
te p̄toris. s̄ ut cōitāt et uiuat. qui scdm̄ mi-
seriam tuā. dignat⁹ es aīaz hāc eripe et libāre
de penis īfmi. et sociāe eā societati scōz tuoz.

Qu iḡi p̄t̄nisset sic. **De muro aureo.**
p̄ multā bt̄az aīaz illaz societate. vene-
rut ad locū ubi aliu quēdā murū scō cōsp̄erēt
hntē alīnē prioris muri. **q**ui exntē de auro p̄uo
et splēdēt. ita q̄ aīa mai⁹ delcāret. **asp̄ice i**
intore splēdōe auri vñ murū ille videbat scōs
q̄ i oī gl'a quā an̄ viderat. **E**t cū p̄ hūc murū
sicut et p̄ p̄fatos īgressi fuisset. vidēt sedilia
multa p̄orta scā ex auro et margarit. et oī
gnē lapid. p̄ciosoz. strata. **scito** et tapet. scicis
p̄cios. **V**iderūt aut. et i eis. **uīos** quosdā senes vīos
ac muliēs. sedentes. vestitos scito. et stolis albis
amictos. hntes coronas i capitibus. **et** tūdatos
varijs ornamētis. q̄lia nec vidit omq̄ aīa ista
nec extrogitāe potuit. **F**acies eoz erat splēdida
nimis. sicut sol lucēs meridie. **C**apilli eoz erat
aurei coloris. **E**t hebat corōs aureas i capitibz
suis. itextas. lapidibz p̄ciosis. **E**rat aut an̄
eos pulpita qdā aurea. sup̄ q̄ libri iacebat
sc̄pti libris aureis. **E**t cātābat dñō cātici noui
diātes **Alla**. **E**t erat melodia canētū. tā sua-
uis et delcābil. q̄ aīa h̄ audierit oem v̄tropassā
tristitiā p̄mēs obliuisci cogēt. **V**ic gō stabat
aīa. in loco ubi p̄mū eos audiebat. scās et au-
diēs. cū ineffabili delcācoe eos cantātes. **D**ixit
aut angel⁹ ductor e⁹ ad eā. **N**y st̄ scī q̄ **tra**.
p̄ testamto dei corpa sua tradiderūt. et lauerūt

^{Magm}
stolas suas et cadidas eas fecerit i sanguine. **I**sti st
mag. qui i castitate vixerit. **Q**ui tpe suo car
nis debitū soluerit. et aliquū vite sue tps i
seruicio dei expendit. a p xpo martizati st
vl seipos crucifixerit cū vicijs et concupiscentijs
sobrie ac et iuste et pie viuētes. et ideo et
nā victorie ⁊ coronā meruerūt. **I**sti st viri
fā fā amici dei. **De glā scōz mōchoz ac monialiu**

Sed cū aīa h' attomita. huc atq ill' fose cū
spiciat. vidit tentoria qdā. ex purpura
et bisso. ex auro et argēto. et serico mirabili
p'iositate composita. In quibz orgā. et cybala
cythare et tympana. omēs qz gms musice suaueso
nancia i'sultabat instincta. **Q**ue cū vidisset
aīa ^{in roga} ~~ad~~ agm. **Q**uibz aīabz ista tētoria
et papilioes p'tinebant. **Q**ui agls r'nd' dicens
Hec ē requies scōz mōchoz et scimomialiū. qui
deuote et hylarit' obīam quā p'fessi fuerāt se
fecerūt. **Q**ui gaudebat s'esse mag' q' p'esse.
Qui voluntate suā p'pā deseruēt. et alt' volūte
fecerūt. **Q**ui vacat' dicē potuerūt. **P**osui st' hō
si' capita n'ra. t'nsiui p' ignē et aq' et eduxi
st' nōs i r'frigeriū. **Q**ui dū ^{ad} esset i torpe ce
lestia p'gustauerūt. **Q**ui linguas suas custodiēt
nō tm a malis. verū et p' amore silētijs plerqz
a bonis vt veracit' qz ex eis dicē poss' **O**mn
tū et hūliat' sū et filii a bonis. **I**sti itaqz
hui' tētoria et papilioes possidet. in qbus
sū i'termessione cantat et laudat suū r'ceptore

et largitore om̃ bonorū. Dixit iterū aīa ad ag̃s
 Si m̃q̃t ē placet accedā gpius et videbo eos
 qui ibi s̃t int̃. Cui angl̃s placet q̃ videas
 eos et audias s̃ nō mirabis ad eos. Fruūt ei
 p̃ncipia sc̃ssie t̃mtat̃. Et q̃ sel' ad eos ig̃di me-
 rueit. ille p̃titorū penit̃ obliuiscat̃. nec com̃q̃
 separi potit ab eis. nisi fuit ṽgo. et merueit
 itereffe choris excellētiōibz angl̃orū. Tūc igit̃
 ambo p̃it accesserūt gpius et viderūt mōchos
 et sumōles siles angl̃is. Voces eorū et melodia
 suauissia cūcta istm̃eta musicalia excedebat
 Et licet aīe quas añ viderat. mlt̃a clau-
 tate asplendebat. tñ. istorū clauitas. odor sua-
 uissiq̃. et ineffabil' melodia. cūcta gl̃az
 p̃cedēte exellebat. Oīa ṽo istm̃eta musicalia
 fabz tactu ṽt p̃ussu alicorū sonū suū et dilas-
 simā armoniā reddebat. ~~Et cantabat eos.~~
 Et s̃r h̃c oīa. voces et catus ac melodia b̃torū
 sonū illoz ineffabili iocunditate et dulcedine
 excedebat. Nō eāt eis labor aut aliq̃ molestia
 in cantado. tū et labia sua vix mouē vide-
 bat̃. Porro firmamētū qd̃ eāt s̃r capita eorū
 splendidiū erat valde. i q̃ pendebāt cathe-
 nule qd̃a ex auro p̃uissio distite qd̃a ṽgul' argenteis
 In ill' cathe-nul' pendebāt. c̃pl̃i auri et f̃vale
 et cymbala. et t̃tynabula oīa aurea. Inter
 q̃ oīa maxima angl̃orū mlt̃a volitabat cū
 alis et aureis. quibz q̃z comocōe p̃ussu cathe-
 nule suauissimū sonū reddebat.

¶ q̄ s̄b ip̄a r̄c̄stebat
De arborē q̄dā p̄ quā sc̄a eccl̄ia desiḡbat. et de aīabz

Quā igr̄ aīa h̄ vides multū delc̄aretur
et vellet illic p̄ diuicijs p̄siste. ait
angelus ad eā. Vide et cōfideā diliget q̄d vi-
des. Vidit ḡ. Et ecce arbor app̄maria us-
stabat. lata et viridis valde folijs et floribz
pulcrima. repleta fr̄ctibus. In cui⁹ frondibz
seu ramis. s̄b ip̄is folijs hab̄ habitabat. īfita
aīuū diuicitas. q̄z cant⁹ vari⁹ sat delc̄abil
erat. Ob ip̄a aut̄ crescebāt lilia et rose
et diuisi ḡm̄s herbe et spes arōtice odorifere.
Visi s̄t aut̄ s̄b ip̄a arborē sedē viri et m̄lis
ī sedibz aureis atz eburneis. q̄ laudabūt et
b̄ndicebāt deū s̄n̄ īm̄ssioē t̄ p̄ oībz dom̄s ac
beneficijs suis. Et hēbat quilibz ex eis corōz
aureā ī capite suo. m̄bi mirabiliter ornata
Sile et vga aureā ī māibz suis. Erāt q̄z
vestiti tali vestim̄ st̄mate q̄li sup̄dicti mōthi
m̄duti videbāt. Itaqz cōfusa aīa ad anḡlū
m̄trogat. q̄ nā esset arbor ista. et cui⁹ m̄iti
vl̄ vite fuerūt. ī qui s̄b ea īs̄det. Cui anḡls
r̄ndit. Arbor ista signat sc̄am eccl̄iaz. et qui
s̄b arborē sedet fuerūt. fudatores et defensores
eccl̄ie. q̄ solliciti fuerūt ī fudatōe et p̄tectōe
eccl̄iaz. Et b̄nficia eccl̄is impesa. cōsecuti
s̄t eaz fr̄mitates p̄ q̄s et q̄nqz habitū sc̄larē
dimiserūt. et custodierūt a desidejs carnis

arborē

q̄ militat aduersus aīaz. sobrie et iuste et pie uiuē
 m hō felo. exspectantes beatam. spem. q̄ nō defra-
 uauit eos ut uides. *Hys dictis aut. ad aīam*
Veni. Eamus ulterius. In noue choris anglorū
De alio quodā mūo. ex p̄ciolis lapidibz fco. et de

Postq̄ gō paululu processisset. uiderūt ad.
 aliu quedā murū. Qui in altitudine.
 in pulchritudine. In clartate. oēs sup̄descriptos
 muros. incōpabili ~~mūo~~ excedebat. constructus
 ex lapidibz p̄ciolisissis diuisi ḡnis variqz coloris
 in auro tāq̄ in cimento positus. Ita ut aurū
 p̄ cemento hēre uideret murū ille. Et lapidege
 erat. Crystall⁹ crisolitu. ~~berill⁹~~ berill⁹. saphis. sact⁹
 smaragd⁹. saphir⁹. onychin⁹. topasius. sardius
 crisopass⁹. ametist⁹. torquat⁹. granat⁹. *Hys*
 Et hys et hys filibz mur⁹ ille fact⁹ splendebat
 exitas mētes se intueu. in sui creatoris amore.
 Et cū p̄ murū introisset tūc ueritatē uiderūt
 q̄ nec ocul⁹ uidit nec auris audiuit n̄. i cor
 pōis ascendit. q̄ p̄pauit deus. ^{hys} q̄ diligūt illū. Vident
 em̄ ~~in~~ noue choros anglorū. Angelos uidelicet. arch-
 angelos. principatus. p̄tates. uirtutes. dñacōes
 thronos. cherubin et seraphin et c. Vbi et au-
 diūt uerba ineffabilia q̄ nō licet hōi loqui. *Tūc*
 gō ait angelus ad aīaz. Audi inq̄ filia et uide et iūta aīe tuā
 et obliuiscē pplm̄ tuū et domū patris et cōcupiscet
 rex decoratuū. Et quid dicā. Considerāe quisqz
 potit. q̄nta ^{fit} cūctas. q̄nta leticia. q̄nta dignitas.
 excellencia q̄nta. Inesse chorus scōrū anglorū. uide

et pphaz

puarctaz laudabile nym. martiru cadidatu ex
certitu. Audire. canticu nouu scāz vginu cōte
plai glōsu. aplōz thozū. agereri cōfessu scōz
confessor. Et qd hys oibz mai⁹ extat. spectari
dm̄ facie ad facie. qui ē p̄amis aglōz. et vita
creatāz om̄. In loco at illo i q^o ~~felix~~ bta aia
ista tondali. in hōz om̄ mirabili cōtemplacōe
suspensa stabat. Poterat. nō solū. glāz. et gau
dia scāz aiaz q̄s an viderat. p̄fē cōspicere. videret
videbat. tormēta oia q̄ que. ducta fuerāt ab
āgelo. Et qd ampli⁹ mirādū. totū tre orbem
q̄ ad s̄b vno sol radio collectū videbat. Cumpe
tu sel. datū eāt. creatore cōspicere nulla q̄ na
tratura. absconsa ēē potuit cū i deo sil oia videt
Et et modo quoda ~~fat~~ mirabili. cū staret fura
i eode loco. nō hēbat nōte. cōuertē se huc vl ill
aut girāe se ~~ut~~ ad vidēdū. q̄. vl. p̄ t̄gū aut
aut a latē erat. s̄ queta i se p̄manēs. sil oia
et q̄ an se et q̄ retro seu alatere erat p̄fē vi
debat. Et nō solū cōfessu ē huc aie vidē oia
ista. s̄ et scā ei et cognicō. om̄ ^{que} volebat ei data
fuit. ita q̄ iā ampli⁹ nōte nō hēbat. sic an m̄
trōgāe de aliq^o. et cū sciret oia. cōlit^r quicq̄ volebat

De quibusdā scīs q̄ alloq̄bāt^r aiam istam

Tgū^r cū aia hēc sic staet i tāta ga leticia
et gaudio vidit tādē. uix se. s̄m roduanū cō
fessore qui et salutabat eā. cū multa iocunditate
Et. complexus eā i caritate deuota dicebat ad eā

Dñs custodiat introitū tuū et exitū tuū ex hō
 mīe et vñ i scdm. ego sum rodian⁹. patronus
 tuus. hō cū dixisset. p̄stitit uīx illa stans et
 tacens. Et cū attendet aīa vidit bñm pa
 triciū apostolū hybernie cū maria turba
 epōz. Inter quos vidit q̄tuor epōs q̄s. i vita
 torpali olim bñ cognouit. Vocat⁹ at scs pa
 trici⁹ apostol⁹ hybernie. eo q̄ ip̄e insulā illā
 ad fidē xp̄i cōuertit. Itaq̄ prim⁹ epus ex q̄tuor
 ill⁹ erat scs celestini⁹. archieps ciuitat⁹ archi
 ep̄atu. Qui cū romā veniss⁹ tpe Innocēti⁹ pp̄e
 ab eodē Innocēcio. ordinat⁹ est. legat⁹. p̄t et
 factus archieps. ~~Et~~ et oīa q̄ h̄c poterat. scs
 mōstis et paupib⁹ ē diuisit. Rā et xlinj. mōstioz
 mōthoz. canōtorz. atq̄ mōd mōnialū fundator
 extitit deuotus. quib⁹ et nciā. prouidebat. Ter
 tiū vidit xp̄ianū noīe. ep̄m. ciuitat⁹ clauencie
 frēm supradicti malachie archiepi. ~~virū sim
 plicē et mansuetū. qui in prouidentia et mansue
 tudine excellēbat. et virū mirabilis castitat⁹
 atq̄ amatore volūtariē paupertat⁹. Virtus erat
 neemias ep̄s. ciuitat⁹ clauencie. vir simplex
 et mansuet⁹ q̄ in prouidentia et mansuetudine
 excēdebat. Hos q̄ q̄tuor epōs dicta aīa bñ
 cognouit int⁹ r̄liq̄s om̄s. Porro iuxta se ituita
 ē sedē quādā. mirabil⁹ ornata. i q̄ null⁹ sedebat
 Interrogauit aut. cui⁹ h̄ sedes ess⁹ et cur sic
 vacua foret. Cui vñ malachias archieps r̄ndit~~

q̄ ess̄ quidā coloy sui ep̄i. ad i corpe manetis. Qui
tū fuit ^{q̄} carne segregatus. eā felicit̄ possidebit

Quo oportuit aīam eā. tandē ad corp⁹ r̄dire

Uerū. tū aīa ista. in tāte consiois s̄blimitate.
et iocunditate. aūde p̄sistet. ^{tandē} accedens ad eā an-
gel⁹ dñi ductor e⁹. dixit illi. Vidisti m̄q̄ns aīa
ista. Cui aīa. Video ait. Et rogo te. s̄me me hic
p̄manē. Dixit aut. angel⁹ ad eā. Oportet te r̄viri
ad corp⁹ tuū. Et inde ut bñ r̄tineas q̄ vidisti
ut possis enarrāe ad edificat̄ p̄ximū tuū. Cū ḡ
audiret aīa. q̄ debet r̄verti ad corp⁹ suū. gemes
et tristis. indit. Dñe. ~~q̄ n̄ m̄q̄t.~~ et q̄ n̄ malū
tā grande cōm̄q̄ feci. ut oporteat. ^{me} nūc ad corp⁹ h̄dic
et dimitte tantā glām. Cui aut. angel⁹. In hac
gloria nō dignus ē venire n̄ solū v̄gines. qui
custodierūt se a cōtagio car̄l voluptat̄. et maḡ
elicebat v̄i i temptacōe. q̄ cōmatulā i turpidie
~~car̄l delatōis~~ delatōis carnis sue. **S**z tu nolūsti
^{Abis} credere. s̄ac̄e scripture. et ideo nō potis h̄manere
Reverte ḡ ad corpus tuū vñ existi. et tunc ne
facies q̄ an̄ cōsueuisti face. Dedit et consiliū m̄m
et auxiliū nō deerūt tibi. s̄ erūt. s̄p ap̄ p̄ntialit̄
at fidelit̄. Hec cū diceret angel⁹. cepit aīa r̄dire
et cū conaret̄ se mouē. statū sensit se corpis onē gra-
uata. Eod̄ quippe momēto q̄ loq̄bat̄ cū aḡlo i celis
sensit. et corpe se m̄dū i terra. **I**git̄. tondalius
ad se tandē r̄uersus. cepit īf̄mos oculos suos ap̄ire
Ingemuitq̄ suspiras grauit̄ et taces. Viditq̄ cū
se stante clerū. et recepit corp⁹ dñi cū laude et

ut posset p̄uenire
ad istā glām

191
graz actoe. Post h^c distribuit paupibz oia q^a
habat. fecit signa vestes suas. salutis eo sc^e it^e
signo. et p^r h^c nob^{is} enarrauit oia q^a viderat amo-
nens nos. vt vita sc^am ducere studerem⁹. Deiq^{ue} vbu^s
q^{od} an^{te} nesciebat. ~~predicabat~~ cu multa deuocoe et
humilitate at sc^aa predicabat. ~~Vita~~. Nos itaq^{ue} vita
eius. m^ultis imitai valentes. salte istud sc^eb^e cura-
ui⁹ ad edificatoz et vtilitate legentiu. q^{ui} co deuoti⁹
seruat dno m^o ihu xpo Qui vniuit et regit vna
cu p^{re} et spu^m oia sc^a. Amen

Explicuit visioes tondali milis

In b^e Aug⁹ in libro de agnicioe v^e vite dicit^r
Quia sepe multe aue de corpe ducte multa loca
penalia et ite multa amena et florida et iⁿ v^o
trif^{is} multas aias iⁿ h^uia⁹ for^{is} viderut. atq^{ue} ad
corp⁹ ruse p^{ri}ma se ab eis audisse. ~~aud~~ vtiliter
scied^e q^{uod} hee aue no penit⁹ ~~in~~ corp⁹ reliq^{ue}rat
s^{ed} sensus tantu corpeos suis officiis destituerat
corpa aut no ex toto vitali spu carebat. Unde
ea q^{uod} audierat no res corporee s^{ed} filit⁹ corp⁹
reru erat q^{uod} ruse alijs in corpe constitut⁹ e
dificacio iⁿferre poterat. Postq^{ue} v^o corp⁹ fidit⁹
exuerat longe res alie erat q^{uod} prius videri vale-
bant. sic nos aliqui iⁿ pariete positi vbra ve-
mentis hois no ipm videri. remoto at obsta-
muri ipm vt e videm⁹. Aue et defuitor cu
vinctibz apparet corp⁹ aereu induit iⁿ q^{uo} cor-
porea vocem vt vbra audibilia exp^{re}ssit. h^c aug⁹